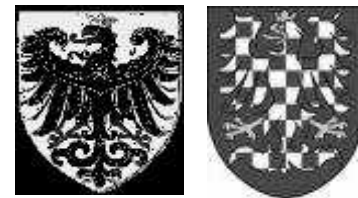




NOVINY



Volume 6 Issue 020 (710)

CZECH AND SLOVAK AUSTRALIAN NEWSPAPER

21. IX. – 4.X. 2026

PP 100003424

DO KAŽDÉ RODINY KRAJANSKÉ NOVINY (Fr.Hrabica †)

PUBLISHED FROM JULY 1999

S tručné zprávy.

Pondělí 4 října
pokračování na str. 2

Slovo vydavatele:

Všimnou si, že politika se nikde neučí. Lidé volí ne podle toho, co která strana nabízí, což je zde v Austrálii jedno, protože jak víte, tak po volbách zvítězí strana muže udělat pravý opak a občan jen civí a nemůže nic dělat. Lid podle krásy a ztepilosti představitele. Vzpomínám si na paní, která prohlásila, Abotta volit nebudu má velké uši. Soudruzi nastrčili hezky vybarvenou černošku do televize, aby udělala bouři v kafehrnku prohlášením, že bílá kultura neexistuje, aby nikdo se nevěšiml, co pan Alabanese tropí za veselosti v OSN a v politice, což se povedlo. Paní Thorpe včera 27.9. prohlásila, že běloši ukradli pravidla australského fotbalu AFL aboridžincům.

Ľľľľľ bychom si pomáhat.

Socialismus a komunismus nejsou totéž. A to je důležitější, než se zdá.

Honza Řecký
V roce 1959 Nikita Chruščov sovětskému lidu oznámil, že kýženého komunismu bude dosaženo do roku 1980. Za dvacet jedna let budou sovětští občané žít v naprosté hojnosti, stát zanikne a každý bude dostávat podle svých potřeb. V roce 1980 se v Moskvě konaly olympijské hry, ale žádný komunismus se nekonal. V roce 1961 se stalo to samé. Byl přijat třetí Program KSSS se stejnými sliby - v roce 1980 bude v SSSR dosaženo komunismu. Delegáti tento cíl jednohlasně chválili a nikdo z přítomných si zjevně nepoložil otázku: co když to nevyjde? Tato epizoda není kuriozitou sovětských dějin. Je klíčem k pochopení toho, co se pokazilo s komunistickým projektem jako celkem: propast mezi teorií a realitou byla do systému zabudována od samého začátku. Nemohla být uznána. Takže nebyla uznána - dokud se nestala příliš zřejmou na to, aby se dala popřít. A než budeme mluvit o komunismu, musíme pochopit, co to je. A jak se liší od socialismu, s nímž je často zaměňován. Marx vs. Marx: Co doopravdy napsal Karel Marx nikdy nenavrhoval konkrétní plán na budování komunistické



společnosti. To je důležitý fakt, který ve většině populárních levicových teorií uniká pozornosti. „Manifest komunistické strany“ z roku 1848 je krátká politická brožura napsaná k řešení naléhavých otázek. „Kapitál“

je komplexní ekonomickou analýzou kapitalismu, nikoli plánem do budoucna. Ve svých pozdějších dílech se Marx několikrát krátce dotkl otázky, jaká by postkapitalistická společnost byla, ale pokaždé s výhradou, že nepíše recepty pro kuchyně budoucnosti. Marxův model předpokládal dvě fáze přechodu. První je socialismus: přechodné období, ve kterém jsou výrobní prostředky socializovány, stát existuje, ale slouží zájmům dělnické třídy a rozdělování probíhá podle principu „od každého podle jeho schopností, každému podle jeho práce“. Druhou je komunismus: konečný stav, ve kterém stát „zaniká“, třídní rozdíly mizí a rozdělování se přesouvá k principu „od každého podle jeho schopností, každému podle jeho potřeb“. Klíčovým slovem je „odumírání“. Ne „zničení“ nebo „svržení“ - s měnícími se ekonomickými podmínkami se přirozeně stává zbytečným. Žádný z režimů 20. století, které se samy označovaly za komunistické, této konečné fáze nedosáhly. Všechny uvízly - v nejlepším případě - v tom, co samy nazývaly socialismem. Stát nejenže nezankl, ale zpravidla se stal mocnějším a všudypřítomnějším než za jakéhokoli předchozího režimu. Socialismus: Slovo s dvaceti významy. Slovo „socialismus“ se dnes používá v rozsahu, který ho činí téměř bezvýznamným. Konzervativní politici v USA nazývají státní zdravotnictví „socialismem“. Ve Švédsku se „socialismus“ vztahuje ke smíšené ekonomice s vysokými daněmi a rozsáhlou sociální ochranou, při zachování soukromého vlastnictví, trhů a politických svobod. V sovětské tradici byl „socialismus“ první fází přechodu ke komunismu a v sociálnědemokratické tradici to jednoduše znamená spravedlivější kapitalismus s přerozdělováním bohatství. Tato sémantická záměna není náhodná. Je to historické dědictví z

19. století, kdy se slovo „socialismus“ používalo pro širokou škálu projektů sociální restrukturalizace - od anarchistických komun až po státní plánování. O toto slovo soupeřila různá hnutí a vítěz politického boje si automaticky nárokoval právo definovat jeho význam. Sovětský režim, který válku o šestinu světové pevniny bohužel vyhrál, si obě slova přivlastnil - „socialismus“ i „komunismus“ - a vtiskl jim konkrétní obsah své praxe. Na sedmdesát let se tento obsah stal jediným, který většina lidí znala. To ztěžovalo jakoukoli smysluplnou diskusi. Když někdo řekne „socialismus je špatný“, mohl by mít na mysli sovětský gulag, kde lidé umírali hladem. Když někdo řekne „socialismus je dobrý“, mohl by mít na mysli nedávný švédský penzijní a sociální systém, který přilákal miliony přistěhovalců. Lidé se hádají o různých věcech, ale používají stejné slovo. Co mají socialismus a komunismus vlastně společného? Navzdory rozmanitosti socialistických a komunistických doktrín mají několik skutečně společných rysů - a je důležité je přesně pojmenovat. Oba myšlenkové směry vycházejí z předpokladu, že ekonomická nerovnost není ani přirozená, ani nevyhnutelná - že je vytvářena specifickými společenskými institucemi, především soukromým vlastnictvím výrobních prostředků. Oba se domnívají, že stát - nebo nějaký jiný kolektivní mechanismus - by měl hrát v ekonomice aktivnější roli, než předpokládá klasický liberalismus. Oba upřednostňují kolektivní blahobyt před individuální akumulací jako konečným cílem. Zde však obvykle společná řeč končí. Komunismus ve své marxisticko-leninské verzi - té, která byla skutečně ve 20. století zavedena - k tomu přidává řadu principů, které jej odlišují od sociální demokracie a umírněného socialismu. Revoluční, nikoli reformní cesta. Diktatura proletariátu jako přechodný politický režim. Systém jedné strany jako organizační forma. Všeobecné znárodnění, včetně drobné výroby a zemědělství. Podřízení kultury, vědy a vzdělávání politickým cílům. Právě tyto poslední rysy odlišují sovětský komunismus například od švédské sociální demokracie - a to i přesto, že obě apelovaly na podobné hodnoty rovnosti a solidarity. Proč sovětský komunismus selhal: Poctivá analýza. Toto je nejdůležitější a nejvíce

politicky zatížená otázka - a právě proto stojí za to ji zkoumat co nejkonkrétněji, na základě faktů, nikoli ideologie. Prvním a zásadním problémem sovětského ekonomického systému je problém informací. Plánované hospodářství vyžaduje centrální autoritu, která ví, kolik čeho by se mělo vyrábět, kde, kdy a pro koho. Tržní cena je i přes všechny své nedostatky signálem, který agreguje miliony individuálních rozhodnutí kupujících a prodávajících. Plánovací autorita musí tento signál reprodukovat administrativně - a nikdy to nemůže udělat se stejnou přesností, jednoduše proto, že jí chybí dostatek informací. Termín „problém znalostí“ zavedl ekonom Friedrich Hayek již v roce 1945. Sovětská praxe jeho názor jasně potvrdila: chronický nedostatek některého zboží a přebytek jiného, neschopnost reagovat na měnící se preference spotřebitelů a kolosální ztráty v důsledku plánovaných chybných výpočtů. Druhým problémem jsou pobídky. Tržní systém vytváří pobídky k efektivitě prostřednictvím konkurence: neefektivní výrobci jsou z trhu vytlačováni. Plánovaný systém tento mechanismus postrádá. Sovětské podniky neměly zájem na lepší nebo levnější výrobě, ale na plnění plánu. Tyto dvě pobídky se nejen liší, ale často si přímo odporují: nejjednodušší způsob, jak plán splnit, je jej během schvalovacího procesu podhodnotit. A přesně to sovětští ředitelé systematicky dělali. Třetí problém je politický. Systém s monopolem jedné strany na moc postrádá mechanismus zpětné vazby, který by opravoval chyby. Demokracie navzdory všem svým mnohým chybám a nedokonalostem, když její politika přestane fungovat, zatím ještě více méně umožňuje výměnu vlády. Systém jedné strany tento mechanismus postrádá - chyby se hromadí a jejich uznání se stává nebezpečným pro samotný systém. Přesně to se stalo: v roce 1985 sovětská ekonomika stagnovala již několik desetiletí, ale teprve za Gorbačova se o tom začalo otevřeně diskutovat - a i tehdy s velkými obtížemi. Kolektivizace: Cena teorie. Jedním z nejlépe zdokumentovaných příkladů fungování sovětského komunismu v praxi je kolektivizace zemědělství na konci 20. a začátku 30. let 20. století. Dokončení na straně 13

Pondělí 21. října

V ruských volbách vyhrálo Jednotné Rusko
Po výprasku v Meklenbursku bude Merz dále kancléřem
Trump je v konfliktu s hlavními televizemi
Mluvčí Peskov se ohradil proti americkým sankcím
Definitivní schodek rozpočtu činí 386, jednu miliardu dolů
vybojovaly MOTO a SPD
Babiš potvrdil respekt ke kolektivní obraně
Vláda přidá důchodcům průměrně 300 Kč plus dárek 2000 Kč
A Licenci na použití jména Václav Havel dostane Městská knihovna v Praze
Chladný den, občas sluníčko skrz dramatické mraky

Úterý 22. října

Saúdská Arábie obnovila vybombardovaný ropovod
USA mají s Dánskem a Grónskem smlouvu o bezpečnosti
A Česká advokátní komora kritizuje Babišovy výroky o justici
Preference ukazují, že ANO s SPD by měly dohromady 117 křesel ve sněmovně
Policie zasahovala v budově Akademie věd
Rychlobruslařská hala má stát v Českých Budějovicích
Čech si odsedí 13 dní ve vězení za protest na Rudém náměstí
A Prezident Pavel a ministr Macinka se v New Yorku krátce setkali
U nás chladný den s občasným sluníčkem

Středa 23. září

Putin dostane pozvánku na summit G20 v Miami
Ministr Rubio řekl, že Rusko i Ukrajina mají zájem na energetickém a obilném příměří
Do polského vzdušného prostoru pronikl ruský vrtulník
Slovenský ministr zahraničí Kaliňák řekl,že Slovensko splní spojenecké závazky
A Prezident Pavel obvinil v OSN Rusko,že je hrozbou pro bezpečnost Evropy
Ministr Klempíř připustil odklad zrušení koncesionářských poplatků za ČT a ČRo
V budově Akademie věd policie nikoho nezadržela
V Hradci Králové zahájil činnost kampus Univerzity Karlovy
A 23 států včetně Česka žádá revizi a zmírnění regulací v EU
U nás chladno, ale celkem slunečno

Čtvrtek 24. září

Pentagon vyšetřuje transfer dílů F35 do Číny
Zelenskij vyhrožuje, že přiletí do Moskvy na raketě
Vědci zjistili, že El Niño do února může zabít 450 tisíc lidí
Stanici Starlink v Polsku asi poškodili sabotéři
V Polsku Ukrajinec ubodal kněze v kostele a další 3 lidi.
Rakušan chtěl jednat s Babišem o bezpečnosti, premiér odpověděl dopisem
A Skončila rekonstrukce Průmyslového paláce v Praze, stála 3 mld
České gripeny měly opět misi v Polsku
Žaloba Seznamu na Babiše jde k soudu
U nás bláznivé počasí, chvilkami slunce, zataženo a déšť

Pátek 25. září

Německo dočasně sníží DPH na pohonné hmoty
Čínský prezident Si oznámil, že se s Trumpem dohodl o novém obsahu vztahů
Macron varuje, že Francie by se mohla stát cílem útoku
Hormuzským průlivem proplulo nejvíc lodí od července
Opozice se chystá na schůzi o nedůvěře vládě
Z jídla školní jídelny v Újezdu má trápení 363 lidí
Česká letadla Skyfox by mohla fungovat proti dronům
Na Libavě je mezinárodní vojenské cvičení Powerful World – informační boj -13 *zemí a přibližně 300 vojáků*
U nás dopoledne moc hezky, pak se trochu zatáhlo

Víkend 26. – 27. září

Rezignoval srbský prezident Vučić
Fico se vyslovil pro neutralitu Slovenska
Švýcaři odmítli zpřísnění neutrality
Britské vojenské základně Fairford hrozil teroristický útok
Naše tenistky vyhrály Pohár BJK, ovace pro Noskovou.
Ministr Macinka si přeje spolupráci s Hradem
Motoristé čelí tlaku na odvolání ministra pro životní prostředí
A V pondělí se hrady a zámky otevrou zdarma pro on line registrované
U nás slunečný víkend s dekorativními mraky

Pondělí 28. září**Den svatého Václava a České státnosti**

Írán popírá účast na útoku na britskou základnu RAF Fairforth
A Papež vyzývá k trpělivému dialogu
Kosmická loď Starship se poprvé dostala na oběžnou dráhu
A EK ještě nerozhodla odepření dotací Agrofertu
Vláda a opozice se přou o zásluhu zlepšení ratingu ČR (pravda = práce lidí)
A Arcibiskup pražský Stanislav Přibyl celebroul v Boleslavi svatováclavskou mši
Spolek Milion chvilek v Praze protestoval proti vládě
Na korunovační klenoty jsou dvouhodinové fronty
U nás krásné slunečné počasí

Úterý 29. září

Britský premiér Burnham se vyjádřil skepticky o brexitu
V USA propustili po 40 letech muže omylem odsouzeného k smrti
A Slovenský parlament vyjádřil nedůvěru ministrovi životního prostředí
Žák na slovenské základce probodl učitelku
Sněmovna jedná o nedůvěře vlády, potrvá to možná do čtvrtka
A Babiš navrhuje snížit stavy ve státní správě o deset procent
Do Prahy přiletěla Giorgia Meloni
Vědci zjistili, že osamělost lidí trápí
U nás krásný slunný den

Středa 30. září

USA oficiálně skončily vojenskou akci v Iráku
Macron se Sánchezem by uvítali návrat Británie do EU
Na blokádu Kaliningradu odpoví Rusko atomovkou
Z aféry kolem základny RAF Fairford se klube blamáž
Sněmovní debata o nedůvěře vládě pokračuje do čtvrtka
Senát schválil nepromlčitelnost vraždy
Pod kamýčkou přehradou už je vidět staré koryto Vltavy
Ve zlínské ZOO umřela slonice
U nás mimořádně teplý slunečný den

Čtvrtek 1. října

Rada EU schválila zpřísnění návratové praxe
Úterní útok ve škole na Slovensku už má druhou oběť
Francií zmítá vlna brutálních protestů středoškolské mládeže
A Šachový velmistr Kasparov dostal varování, že se ho Rusko pokusí zabít
Policie sdělila, že Turkova nehoda nebyla trestný čin
Babiš nevrátí Turkovi post zmocněnce, dokud se policie nevyjádří k zavinění nehody
Sněmovní jednání o nedůvěře skončilo neúspěchem
opozice, vláda trvá
A Ministerstvo obrany zrušilo nákup 185 obrněných vozů pro ženisty
U nás slunečný den, takřka bez mráčku

Pátek 2. října

Vítězka švédských voleb Anderssonová se znovu pokusí sestavit vládu
A Britové zadrželi Íránce v souvislosti s aférou u základny Fairford
Provoz v Hormuzu se vrací na předválečnou úroveň
Ve Francii bylo při násilnostech zničeno sto škol, škody jdou do milionů eur
Prezident Pavel pojede na soukromou cestu a nepůjde tedy volit
A Vysoké školy omezí přijímání nových studentů kvůli nedostatku peněz
Filip Turek nezveřejnil na FB omluvu Hnutí Duha
Policie čelí přípravám ilegálního závodu upravených aut
U nás slunečný den s řídkými mráčky

Víkend 3. října – 4. října

V Lotyšsku vyhrála v parlamentních volbách prozápadní strana
A Rusko vyzvalo diplomaty, aby opustili Kyjev, Češi zůstávají
Německo poskytne Ukrajině zbraně za miliardu eur
Slovensko odhalilo na Dukle Koněvův pomník
Prezidenta Pavla za ignorování voleb kritizují vládní i opoziční politici
A Vicepremiér Havlíček hovoří o propouštění úředníků v roce 2027
Babiš se ohradil proti poděkování ruské ambasadorky na zmírnění protiruské rétoriky
V Brně se sjelo tisíc tuningových speciálů
U nás krásný slunný víkend

Přátelé, nevěřte všemu co jste o mě slyšeli. Ve skutečnosti jsem ještě daleko větší idiot.

Jiří Suchý

Tak jsem se právě dočetl (viz níže), že to se mnou je špatný. Lékaři mně to zřejmě tají, nebo co. Ležím prý v nemocnici a mám vážné srdeční selhání. Můj stav se zhoršuje. No to mně ale nikdo neřekl! A já tady zatím každý večer odvádím poctivě práci na jevišti, přes den píšu, a teď se dozvídám zdrcující informaci o náhlém srdečním infarktu. A že moje rodina prý prosí veřejnost o klid a modlitby v těchto kritických chvílích a všichni - jak je tady napsáno - napříč naší vlasti to ví, jen mně to nikdo jaksi nesdělil. Já si myslel, že mám jen vertigo, to znamená že se mi motá hlava, a to je všechno. Ale prý ne. V novinách mi stanovili úplně jinou diagnózu... No tak s tím musíme něco udělat, zřejmě se vrátím do nemocnice jako žijící reklamace.

Zdraví vás zdravý Jiří Suchý

A zde zmíněný odkaz:

https://dailyglobepost.signalgazette.com/smutna-zprava-ohledne-jiriho-sucheho-byl-hospitalizovan-k-osetreni-lekari-stanovili-tragickou-diagnozu-jeho-stav-se-velmi-vazne-zhorsuje/?

Charita = všechno je jinak.

Jak je někde na něco ouřad, třeba i na pomoc sociálně slabším, určitě má šéfa a zástupce šéfa a sekretářku, co má taky svyho zástupce atd., atd. Sebraný peníze třeba na dětičky pak ze tři čtvrtin sežere to zařízení a zbytek pošta. Takhle se dělají dobročinný spolky i venku. Já jsem pro to, aby kdo dávat chce, dával hned a bez prostředníků. Jde to.
KAREL KRYL Lidi. demokracie 5. 12.1991

Vydavatel: Moc dobře si vzpomínám, jak před lety desítky organizací vybíralo na postižené požáry a pak **nikdo z postižených nic nedostal** a když se 2GB ptalo Červeného kříže, kam ty peníze šly, tak Australský Červený kříž, který vybral několik milionů dolarů po dlouhých tahanicích nakonec odpověděl, že peníze šly na administrativu a zbytek údajně na sirotky v Afganistánu.

V Mexiku paní darovala na vládou organisovanou sbírku pro postižené zemětřesem velký balík, ale chytře do něho vložila airtag, aby pak zjistila, že balík skončil v místním obchodě, a nikoliv kam byl určen – postiženým lidem.
https://appleinsider.com/articles/23/06/09/airtags-used-to-uncover-fraud-in-turkey-relief-donations

Vladimír Škutina

Malé prostory, velké významy. Hostinec U Jelínků. Tady Vladimír Škutina vyřkl v říjnu 1961 větu „Prezident Novotný je vůl, gauner a vyložený despota.” Byla to reakce na zákaz promítání filmu Hvězda jede na jih. Dostal šest měsíců s podmínkou na dva roky, trestný čin snižování vážnosti presidenta republiky. V kriminálech po roce 1968 nakonec strávil několik let, ve vězení ho dostala STB a udělala z něj konfidenta. Vystěhován z republiky byl v roce 1978.
Po návratu z emigrace a provalení spolupráce s STB se stáhl do ústraní a sežrala ho rakovina. Zemřel v roce 1995.

Na případu Škutiny si člověk uvědomí, jak mizerná ta doba byla a kolik lidí zničila. A kolik lidí muselo bojovat se svým svědomím až se v sebestrukci a depresi stáhli do sebe a zemřeli, zatímco dnes máme ve vládě konfidenty, pro které byla spolupráce s STB součástí jejich stoupající kariéry.
M. Venclovský - Praha / Perth

Kohn: „Moje žena je velmi vzdělaná, mluví třemi jazyky, hraje na housle a má celkový přehled ve filozofii. Roubíček smutně přikývne: „Ta moje je taky škaredá.“

Přijde paní učitelka do třídy a ptá se: „Děti, kdo si myslí, že je hloupý, ať si stoupne.“ Všichni sedí, jenom Pepíček se postaví. Paní učitelka se ho ptá: „Pepíčku, ty si myslíš, že jsi hloupý?“ Pepíček: „To ne, ale je mi trapný vás nechat stát samotnou!“

„Miláčku, vzpomínáš si jak šťastní jsme byli před sedmi lety?“ „Ale drahý, to jsme se přece ještě neznali.“ „No právě.“

Hartmunt Tauz

Soňa Gyarfašová

Cez víkend zo soboty na nedeľu si pripomenieme už okrúhlych 40 rokov od tragickej smrti východonemeckého študenta Hartmunta Tautza.

Talentovaný hudobník sa rozhodol ujsť za slobodou, pretože túžil študovať vysnívaný klarinet. Vo východnom Nemecku to však pre jeho zlý kadrový profil, keďže mal príbuzných na západe, nebolo možné.

Naplánoval si, že prejde cez Petržalku do Rakúska.

Mame povedal, že ide so spolužiakmi po maturite na výlet do Leningradu.

"Milá mamička, nešiel som s triedou do Leningradu, ale cestujem k hranici a skúsím prejsť na druhú stranu. Viem si predstaviť, že si z toho zničená. Ale tu v NDR nevidím možnosť, ako dôstojne žiť," napísal jej Hartmut v liste, ktorý si našla na jeseň 1986 v poštovej schránke.

Nebola na ňom poštová známka a ani pečiatka. Dodnes je pre rodinu záhadou, kto im posledný Hartmutov odkaz doručil. V čase, keď jeho mama list čítala, bol už štyri mesiace mŕtvy.

Na hranici napadli Hartmunta 8. augusta 1986 o 22.25 po prestrihnutí signálnej steny samostatne útočiaci psy - cvičené na zneškodnenie "narušiteľov štátnej hranice", ktoré vypustili pohraničníci.

Oskalpovali ho a spôsobili mnohopočetné zranenia.

Zasahujúci pohraničníci Ivan Hirner ani Oldřich Kovář, ktorí boli jeho rovesníci, mu však nepomohli. Namiesto toho mu zobrali preukaz totožnosti, obliadali terén, hľadali komplicov aj jeho osobné veci.

Podobne sa zachoval aj dozorujúci dôstojník Viliam Švirc.

Do nemocnice sa dostal krvácajúci študent s polytraumou až po polnoci, zomrel 9. augusta 1986 o štvrt' na dve nadržanom.

Lekárska správa, ktorú založila Štátna bezpečnosť do tajného spisu, pritom hovorila jasne - ak by mu pohraničníci poskytli včas prvú pomoc, mohol prežiť.

Prečo za smrť mladého Hartmunta nikto neniesol zodpovednosť? A prečo zhodila v roku 2008 generálna prokuratúra snahy o potrestanie páchatel'ov zo stola?

Aj o tom som sa snažila písať v článku o Hartmuntovi pre Denník N.

Len dodám, že práve zajtra sa bude konať aj spomienková diskusia k príbehu Hartmunta Tautza - symbolicky v Petržalke, v Cikcak centre na Jiráskovej 3 o 17. hodine.

Z Prahy pricestuje aj advokát obetí režimu Ľubomír Müller, vďaka ktorému rehabilitovali Hartmunta posmrtné slovenské súdy - pre obeť na železnej opone a ich pozostalých to bol precedens.

Pohraničníci z jeho prípadu sú dnes šesťdesiatnici, pracovali roky pre štát. Aj dodnes tvrdia, že len plnili príkazy.

Zodpovednosť neniesli nielen oni, ale ani strojcovia železnej opony.

Aj preto, a nielen preto si Hartmunt, jeho nesplnený sen o slobode a príbeh o nespravodlivosti, zaslúži spomienku aj po 40 rokoch.

<https://dennikn.sk/5489207/pohranicnici-nechali-studenta-hartmunta-tautza-zomierat-dva-a-pol-hodiny-nikto-ich-za-to-nestihal/>

„Prešovské jatky.“

... Tököly bol porazený a prešovským evanjelikom odňali kostoly a školu. Aby si mohli postaviť iné, začali ich poprední činitelia zbierať peniaze a iné dary. O zbierke sa dozvedel Caraffa, cisársky generál, ktorý v tom videl ďalšie prípravy na odboj a aby sa zavďačil panovníkovi, hneď mu to aj hlásil. Súčasne žiadal, aby mu poslal práva znalého prísediaceho, ktorý spolu s ním bude súdiť sprisahancov. Podľa všetkého panovník prv, než by si bol overil údaje Caraffove, dal mu plnú moc, aby urobil všetko na potlačenie hroziaceho sprisahania.

Caraffa prišiel do Prešova v januári 1687.

Ubytoval sa v dome, ktorý je dnes na Hlavnej ul. 105 - naproti pamätníku obetí „prešovských jatiek". Brány mesta zatvorili a hneď zostavili aj súd. Súdny tribunál tvorili: predseda: generál Caraffa, podpredseda: Wallis, plukovník pechoty; členovia: M. Fischer, riaditeľ košickej komory, J. Pelsöci, kráľovský fiškus, Ladislav Szentiványi a iní. Prvé rozsudky vyniesol tento súd 16. februára. O niekoľko dní nato, 5. marca, na námestí pred Starým kolégiom, na ktorom je dnes útulný park so sochou Panny Márie, postavili popravisko, na ktorom už hneď z rána hemžilo sa na tridsať katov, ktorí boli pozháňaní po Prešove a po Košiciach. Bol to smutný pohľad na týchto do zelených šiat oblečených prisluhovačov krvavej tragédie. V záujme pokoja a poslušnosti" skončilo svoj život 24 popredných občanov zo všetkých kútov Uhorska. A to smrťou, nad ktorou muselo aj nebo zaplakať. Ich mená sú vyryté na pamätnej tabuli, ktorá je umiestnená na rohu Starého kolégia.

Toto hrozné divadlo podrobne opísal Ján Režík v diele: Theatrum Eperiense Publicum, Anno 1687, die 5-ta Martii erectum seu Laniena Eperiensis Auctore Joanne Reezík in Eperiensi Statuum Hungariae Evan-gelicorum Collegio, eorum professore.

Po neľudskom mučení ako prvého priviedli na popravisko Žigmunda Zimmermanna. Kat mu najprv opakovaným úderom odťal ruku. Potom mu košický kat sťal hlavu. Počínal si však veľmi neodborne, lebo hlava ostala visieť, takže jeho dielo musel dokončiť vojenský kat. Druhý bol Andrej Keczer, tretí Gašpar Rauscher. Prvé dejstvo krvavého divadla zavŕšili popravou Františka Baranyaiho. Toho tak umučili, že to bolo dosť aj takému tvrdému chlapovi, ako bol podpredseda súdneho dvora plukovník Wallis, ktorý sa ďalšieho účinkovania na tomto krvavom súde vzdal. Zriekol sa aj Fischer, riaditeľ košickej komory. Keď títo odišli a Caraffa ich nahradil inými osobami, nasledovali ďalšie rozsudky. Po sedemdnovej prestávke 22. marca pokračovali v popravách. Vtedy popravili Gabriela Kecera, Martina Sárosyho, Juraja Fleischackera, Samuela Medveczkyho a Juraja Schönlebena. Pri tejto druhej poprave odsúdencov už natoľko netrýznili. Krvavú drámu zakončili poslednou etapou popravy. Pri tejto prvý bol Simon Feldmayer. Keď počul, že ho budú mučiť, jednako, že po páde Prešova dal sa najať do cisárových služieb a ako taký udatne bojoval za cisára pri Budíne proti Turkom, vrazil si do srdca vreckový nôž a vykrvácal, vyhnúť sa tak zverskému mučeniu, ktoré mu katan Caraffa pripravil. Caraffovi však to nestačilo. Na druhý deň dal jeho mŕtvolu priviazať na konský chvost a vláčiť po celom meste. Potom ju dal rozštvrtiť a na štyroch miestach na šibenicu pribiť. Ako druhý vykrvácal Andrej Székely. Tretí bol Juraj Bezegh, Caraffa ho dal popraviť, hoc aj

dostal milosť od panovníka. Juraj Radvánszky podľaohol už mučeniu. No rozsudok vykonal aj na mŕtvoľe. Za tragických okolností skonal bratia Weberovci, Fridrich a Daniel. Fridrich, nádejúc sa, že unikne trestu smrti, svedčil proti bratovi, že on sprostredkoval výmenu listov medzi mestom Prešovom a Mukačevom. No predsa neunikol smrti. Ťažká musela byť jeho smrť, keď mu brat ani na popraviske neodpustil zradu. Jozef Roth sa vykúpil. Po odpýkaní mučenia zaplatil 10 tisíc toliarov a omilostili ho. Najzverskejšie mučili Gabriela Palástyho. U tohto zemana z Nitrianskej stolice Caraffa vo svojej vynaliezavosti použil tzv. taliansky spôsob mučenia. Pod nechty nabili nešťastníkovi klince a do pohlavného údu mu vrazili rozžeravený drôt. V poslednej etape popravy potupne skončil svoj život 22. apríla Ján Bertók a údajne aj Dávid Feja. O smrti tohto kolujú dve verzie. Jedna hovorí, že na smrť umučenému kati najprv uťali ruku, potom hlavu a nakoniec jeho telo rozštvrtili. Podľa druhej verzie odviezli ho do Košíc a tam ho popravili. Posledný v poradí krvavých obetí generála Caraffu bol Samuel Lányi z Košíc.

Šesť týždňov viseli na uliciach, námestiach a bránach mesta Prešova Caraffove obeť, telá popredných občanov zo všetkých kútov Uhorska. Hlavy mŕtvych pribili na pranier, trupy rozštvrtili a vyvesili na cesty. Caraffa sám kontroloval, či sa jeho pokyny dodržiavajú. Občas ho sprevádzala na týchto cestách a kochala sa na tomto hnusnom obraze aj jeho perfídna manželka.

Poznámka ku fotke - na pamätníku je kat a hrdý zeman. **Pozor** na „sprievodcov“ ktorí hovoria návštevníkom že je tam zobrazený Caraffa. To som zažil na mieste.

Chýr o krutom Caraffovom súde sa rozniesol po celej krajine a Caraffa dostal príkaz prestať popravovať. Vrátil sa do Viedne, aby si odniesol za svoje cenné služby primeranú odmenu. Panovník ho vymenoval za vyslanca pri španielskom dvore. Keď sa už pripravuje na odchod, zmarili kráľov úmysel Caraffovi nežičlivci, ktorí dôvodili proti nemu tým, že nie je štátnym občanom rakúskym a ako taký nemôže zastupovať Rakúsko pri španielskom dvore. Caraffa bol odstavený. Zbavený nakoniec aj zmyslov umrel zabudnutý, prenasledovaný šepotom modlitieb, ktoré vyriekli na prešovskom popraviske nevinní občania. Trestajúca ruka Najspravodlivejšieho sudcu ho zastihla ešte na tejto zemi...

Aký je odkaz Slovenského národného povstania?

"Nebáť sa postaviť zlu," povedali mi zhodne poslední muži generálov Goliana a Viesta. Poslední, ktorí vo Vysokoškolskom strážnom oddieli sprevádzali do posledných chvíľ generálov Goliana a Viesta.

Profesor Martin Janec, Mirko Babiak, Ernest Šmálik, Živodar Tvarožek.

A posledný z nich Branislav Tvarožek, ktorý má už 100 rokov a 8 mesiacov.

Takto sme sa stretli v roku 2014, keď sme si pripomínali 70 rokov od povstania.

Ďalších 12 rokov už prešlo.

No dodnes spomínam na ich silné príbehy - demokratov, ktorí sa postavili prvej totalite ešte pred povstaním a veľkú časť z nich druhá totalita uväznila.

Každý rok na výročie povstania si ich pripomínam.

Aj všetkých tých, ktorí kedysi mali tú odvahu a silu.

DUKLA

Existovaly rozpory mezi Svobodou a exilovou vládou, která ovlivňovala povyšování důstojníků a organizaci čs. vojenských jednotek. Svoboda se snažil prosadit aktivní zapojení jednotek do bojů co nejbližší domovským hranicím, zatímco exilová vláda a některé vojenské struktury měly odlišné představy, což vedlo ke konfliktům o velení a organizaci sboru.

Tyto tlaky ovlivnily i organizační rozhodnutí, jako bylo rozdělení československého armádního sboru, aby byla zajištěna větší kontrola a koordinace podle zájmů jednotlivých politických sil.

Politický tlak exilové vlády v Londýně spolu s mocenskými zájmy Sovětského svazu významně ovlivnil situaci československého armádního sboru Ludvíka Svobody během druhé světové války.

Tlaky vedly i k oslabení bojeschopnosti sboru. Například značné ztráty během bitvy u Dukly, složité doplňování jednotek a neustálé zásahy do velení a organizace způsobily, že původní početní stav a efektivita sboru klesly drasticky.

Povyšování v československém armádním sboru Ludvíka Svobody ze strany exilové vlády mělo významný politický podtext a mělo i negativní dopady na sbor. Exilová vláda usilovala o kontrolu nad vojenským velením prostřednictvím personálních rozhodnutí, zejména povyšováním důstojníků, kteří byli v jejím politickém hledáčku a často nebyli voleni čistě podle vojenských zásluh či schopností.

Toto politické ovlivňování vedlo k personálním problémům uvnitř sboru, kdy někteří schopní důstojníci byli přehlíženi nebo odsunuti, zatímco byli povyšováni méně kvalifikovaní, ale politicky vhodní jedinci. Výsledkem bylo oslabení velení, což mělo za následek snížení bojové efektivity a koherence sboru. Generál Ludvík Svoboda byl často v konfliktu s exilovým vládním vedením právě kvůli těmto zásahům do vojenské organizace a velení.

Tento druh politického tlaku z exilové vlády vedl k postupnému oslabení armádního sboru nejen personálně, ale i morálně, což komplikovalo jeho schopnost efektivně plnit bojové úkoly během klíčových operací na východní frontě. Povyšování na základě politických motivů namísto vojenských kvalit tak mělo negativní dopad na bojovou připravenost i celkovou disciplínu jednotky. Celkové ztráty 1. československého armádního sboru Ludvíka Svobody během druhé světové války byly značné. Nejvyšší ztráty sbor utrpěl během Karpatsko-dukelské operace v roce 1944, kdy došlo k téměř 5 000 ztrátám na životech, včetně přes 1 000 padlých, více než 4 300 raněných a asi 1 000 nezvěstných. Tyto ztráty představovaly zhruba 38% původního počtu jednotek sboru a byly jedněmi z nejkrvavějších střetnutí československých vojáků během války. Celkově lze říct, že sbor přišel o přibližně 1 800 mrtvých během celé své existence v bojích, přičemž další tisíce vojáků byly raněny nebo pohřešovány. Ztráty byly způsobeny nejen těžkými bitvami, ale také obtížným zásobováním, nepříznivými podmínkami bojiště a organizačními problémy. Tyto ztráty výrazně ovlivnily bojeschopnost a operační schopnosti sboru.

Karpatsko-dukelská operace byla rozsáhlá útočná vojenská akce sovětských a československých vojsk na podzim roku 1944 v jihovýchodním Polsku a na severovýchodním Slovensku. Cílem bylo rychle proniknout Dukelským průsmykem na

Slovensko a podpořit Slovenské národní povstání (SNP), které začalo 29. srpna 1944. Operace měla umožnit spojení sovětských jednotek s povstanci na Slovensku a tím pomoci proti nacistickému Německu.

<https://youtu.be/b9jFpiy9CbU?si=kezKq3lrf2ouqCTR>

Osvald Závodský

Osvald Závodský (27. října 1910, Svinov – 19. března 1954, Praha) byl československý komunista a interbrigadista ve španělské občanské válce a později velitel Státní bezpečnosti. Během stalinistických čistek na počátku roku 1950 upadl v nemilost a byl poslední prominentní obětí odsouzenou k trestu smrti. Zatčen však byl již 27. ledna 1951 a to na pokyn ministra národní bezpečnosti Ladislava Kopřivy. Odsouzen k trestu smrti byl 23. prosince 1953. Než byl sám odsouzen, byl násilně (metodami, které za jeho velení StB v nejvyšší míře uplatňovala v boji proti třídnímu nepříteli) využit ke zničení jiných vrcholných představitelů KSČ jako byli Rudolf Slánský a Otto Šling. Závodský byl souzen pro vlastizradu, spolu s ním byli souzeni vysocí důstojníci ministerstva vnitra a STB – Ivo Milén, Bedřich Pokorný, Vladimír Šmolka, Miroslav Pich-Tůma, Oskar Valeš, JUDR. Karel Schwarz. Osvald Závodský byl v roce 54, rok po smrti Stalina, popraven jako poslední prominent KSČ, třebaže do poslední chvíle věřil, že když s vyšetřovacími orgány spolupracoval, dostane od Zápotockého milost, a rozsudek mu bude změněn na doživotí.



Od partyzánů do komunistického vězení

Za války jsem vozil partyzánům střelivo, cukr, samopaly i protitankové dělo. O pět let později si pro mě přišli komunisté. Doma jsem měl osvědčení od odboje, že mi má být v mých žádostech vyhověno. Místo pomoci mě zavřeli, sebrali část majetku a poslali do pracovního tábora.

Narodil jsem se 8. října 1919 v Jelenicích na Mělnicku jako nejmladší z devíti dětí. Otec byl zedník a za prací odjížděl často až do Prahy. Domů se vracel hlavně o víkendech. Sourozenci práci neměli, ale před úplnou bídou nás zachraňovalo malé políčko.

Vyučil jsem se obchodním příručím u firmy Josef Živný v Mělníku. Za okupace jsem se snažil udržovat mezi mladými český společenský život a sport. V Jelenicích jsem založil pobočku Svazu katolické mládeže a stal se jejím předsedou.

Později jsem získal vlastní koloniál v Ovčárech u Všetat. S blížícím se koncem války mě oslovili lidé z odboje. Vznikaly tříčlenné skupiny, které podporovaly partyzány v lesích. Aniž jsem znal širší souvislosti, stal jsem se členem brigády Národní mstitel pod vedením majora Kaniščeva. Když se bojovalo u Řepína, poslali nás do serpentiny budovat zátarasu proti německé jednotce

z Mělníka. Většina z nás neměla zbraň. Německá palba nás zatlačila zpět do obce.

Tam jsem dostal bednu se střelivem a běhal za střelcem. Obrana útok odrazila a my Němce pronásledovali za město. Připadalo mi to jako hon na zajíce.

Potom mě poslali pro zásoby. V mém obchodě jsme naložili dva pytle cukru a koření. Na četnické stanici ve Všetatech jsme přibrali samopaly a náboje, přikryli je dekou a pokračovali polní cestou.

U kolejí ležela skupina vojáků. Otočit se nedalo.

Řidič vystoupil, rozdmýchal oheň v motoru a řekl: „Bud’, anebo.“

Projeli jsme kolem nich. Ani se nepohnuli.

Do Řepína jsme přivezli jídlo, zbraně i protitankové dělo.

Po válce mi nabízeli účast v revolučních gardách, které odjížděly do pohraničí. Odmítl jsem. Chtěl jsem jen dál obchodovat.

Ještě před Prostiboří jsem žádal o obchod v Trmicích. Když jsem viděl původní německé majitele, styděl jsem se vstoupit dovnitř. Nakonec mi oznámili, že obchod připadl socialistickému sektoru, a zboží zůstalo bez využití.

Nakonec jsem se usadil v Prostiboří u Stříbra. Místní si obchod oblíbili, protože nejbližší byl deset kilometrů daleko. Po únoru 1948 ale přišly schůze, nátlak a požadavky, abych mlčel.

Kritizoval jsem komunistické funkcionáře, odmítl kandidovat za Lidovou stranu a ve svém domě dovolil její místní pobočku.

Dne 14. prosince 1950 si pro mě přišli.

Osvědčení o účasti v odboji jsem měl doma. Stálo v něm, že mi má být pokud možno vyhověno v mých žádostech a prosbách.

Místo toho mě odvezli do věznice ve Stříbře.

Za co mě chtěli odsoudit lidé, proti jejichž nepřátelům jsem ještě před pěti lety bojoval?...↓

Trump podepsal dohodu o regulaci AI

Jiří Mach RP

Americký prezident Donald Trump v úterý podepsal s představiteli firem v oboru umělé inteligence (AI) dohodu o regulaci tohoto sektoru. Ujednání označil šéf Bílého domu jako morálně závazné. Informovala o tom agentura Reuters. Ta rovněž uvedla, že Trump chce ještě tento týden jmenovat zmocněnce pro AI.

„Je to skoro jako Ústava a podepsali ji ti největší lidé na světě a podepsal jsem ji já coby prezident. Je to opravdu forma ochrany,“ řekl Trump novinářům po setkání. Podle jeho slov se jedná o „morálně závazný“ dokument.

Zmínil také, že jeho vláda zvažuje zavedení dozorčího orgánu nad AI, jehož členy by mohlo být zhruba deset lidí.

Netopýři pocházejí z Evropy. Jejich rodokmen pomohli přepsat čeští odborníci

Kolébkou netopýřů byla s největší pravděpodobností Evropa, jejich předkové se zde objevili již před 65 miliony let. Vyplývá to z dosud nejrozsáhlejšího výzkumu... tým vědců z 64 zemí světa analyzoval genomy 103 druhů zastupujících všech 21 dnes uznávaných čeledí netopýřů.

Ráj

Petrskoukup.cz

*Adam kašle na výhrůžky
Eva kouká, že jí hrušky ,
Had se nudí na jabloni,
Vochcali ho jako vloni*



Miroslav Schäferling,

17. listopadu 1905 se narodil Miroslav Schäferling, první československý radioamatér, protinacistický odbojář a politický vězeň nacismu i komunismu.

Po okupaci předal odbojové skupině „Obrana národa“ radioelektrické vybavení, které předtím před okupanty ukrýl. Záhy je však zatčen, tvrdě vyslýchán, ale po dvou letech pro nedostatek důkazů propuštěn. I po propuštění byl hlídán a bylo u něj postupně provedeno čtrnáct domovních prohlídek. Ke konci války je znovu zatčen a osvobozen až během květnového povstání.

Po válce získává vysoká vyznamenání za odbojovou činnost a nastupuje v Radiotechnickém úřadu. Následně přechází do VÚST, kde opět získává mnoho úspěchů a čtená ocenění.

Avšak v roce 1960 je v monstrprocesu k šesti letům vězení a po návratu se již k amatérskému vysílání nesměl vrátit. Umírá 28. prosince 1969.



Zajímavosti. Víte,že....

17. června 1930 byl spuštěn slavný Stalingradský traktorový závod, který navrhl Američan Albert Kahn. Závod byl celý postaven v USA, pak rozebrán a převezen přes Atlantik na sto lodích a opět Američany smontován v SSSR. Albert Kahn Inc. navrhl a postavil 500 sovětských podniků.



František Hladěna

Dnes si připomeneme dalšího mimořádného člověka, který mohl prožít válku v relativním bezpečí a pohodlí, ale místo toho se rozhodl riskovat vše pro svobodu své země.

František Hladěna byl úspěšným motocyklovým závodníkem a patřil k lidem, kteří stáli u zrodu slavného motocyklového závodu Zlatá přilba.

Za protektorátu působil jako odborný odhadce pro pardubické gestapo při oceňování automobilů zabavených židovským rodinám. Gestapo mu důvěřovalo a jeho postavení mu poskytovalo možnost vést klidnější život než většina obyvatel okupované země.

On se však rozhodl jinak. Stal se jedním z nejbližších podporovatelů parašutistů výsadku Silver A vedeného Alfrédem Bartošem. V době, kdy mnozí volili opatrnost, pohodlí nebo mlčení, vědomě vstoupil do smrtelné nebezpečné odboje. Věřil, že svoboda a čest mají větší cenu než osobní bezpečí.

Před 81 lety ještě netušil, že mu zbývá poslední týden života. Byl zatčen společně se svou manželkou pouhé čtyři dny po výslechu Karla Čurdy.

Následovala vyšetřovna pardubického gestapa, místo, kde se lidskost vytrácela a kde němečtí gestapáci používali brutální násilí, aby z vězňů vynutili informace. Byl podroben krutému mučení. Jeho zubožené tělo bylo později nalezeno pod okny budovy gestapa.

Ještě žil, ale utrpěná zranění byla natolik rozsáhlá, že jim nakonec podlehl. Dodnes nevíme, zda pod tíhou nesnesitelného mučení sám vyskočil, nebo zda jej jeho trýznitelé z okna vyhodili.

Jisté však je, že nezemřel náhodou. Zemřel proto, že se odmítl smířit s nesvobodou.

Mohl si užívat výsad svého postavení, chránit sebe i svou rodinu a přežít válku stranou. Místo toho se rozhodl postavit na stranu pronásledovaných a bojovat za svobodné Československo. Za toto rozhodnutí zaplatil nejvyšší cenu. Nejen on, ale i jeho manželka.

Jeho příběh nám i po 81 letech nastavuje zrcadlo charakteru. Ukazuje, jak obrovský rozdíl je mezi člověkem, který se přizpůsobí zlu, aby si zachoval pohodlí a výhody, a člověkem, který je ochoten riskovat vše pro svobodu, pravdu a svou vlast.

Dnes už po nás nikdo nechce, abychom podstupovali mučení na gestapu nebo nasazovali život v odboji. Přesto zůstává stejná otázka: zda jsme ochotni hájit správné věci i tehdy, když to není výhodné, populární nebo pohodlné.

Právě proto nám jeho život dodnes nastavuje zrcadlo charakteru. A odpověď na to, co v něm uvidíme, si musí dát každý sám.



PŘEZDÍVALI MU AFRIČAN A PISTOLNÍK

*16. října 1919 Brno-Nový Lískovec

+ 29. dubna 1960 Mírov

Brněnský kněz Bohuslav Burian celý život ukazoval lidem cestu ke svobodě. Nacisté jej věznili v několika koncentračních táborech, po nástupu komunismu v moci v Československu jej pak pronásledovala Státní bezpečnost. Nakonec ho zlomilo komunistické vězení.

Bohuslav Burian vyrůstal na Starém Brně. Po studiích vstoupil do starobrněnského kláštera. Chtěl se stát misionářem v Africe, proto jej v kněžském semináři přezdívali Afričan. Lidé, co ho znali, na něj vzpomínali jako na člověka, který neustále zářil vtipem a neuvěřitelnou energií.

Pomáhal zejména lidem na okraji společnosti.

Než se mohl naplno rozvinout jeho potenciál, vypukla II. světová válka. V lednu 1943 Buriana zatkl za jeho protinacistickou činnost gestapo. Prošel Osvětimí, Goleszovem u Těšína, Dachau, Buchenwaldem, Sangerhausenem, Errlichem a Oranienburgem.

V Osvětimi unikl dvakrát těsně smrti – nejprve mu na noze začala hnisat rána a hrozilo mu, že bude poslán do plynové komory, ale podařilo se mu obrátně přemluvit lékaře, který selekci prováděl, že je schopný práce. Podobně unikl o vlasek smrti, když při vybírání každého desátého vězně k zastřelení stál v řadě devátý.



Během věznění pracoval jako zedník, zahradník, kopáč v kamenolomu a skladník. V průběhu evakuace vězňů při transportu vězňů z Oranienburgu se mu podařilo 26. dubna 1945 uprchnout a několik dní se se spoluvězněm ukrýval, než oblast osvobodili Sověti. Po konci války se vrátil přes Polsko do vlasti a 26. května se dostal domů.

Po návratu domů kněz nadále pomáhal lidem v těžkých životních situacích. Po komunistickém převratu v roce 1948 novému režimu vzdoroval a povzbuzoval věřící. Dokázal se veřejně postavit proti omezování svobody, když na Želném trhu přečetl zakázaný pastýřský list. Za čtení listu československých biskupů před průvodem tisíce věřících komunisté Buriana zatkli. Na svobodu se dostal díky prezidentské amnestii.

Po propuštění navštěvoval a zpovídal na Starém Brně chlapce z polepšovny či prostitutky. Jako kaplan pak nastoupil do Moravské Nové Vsi, když mu ale opět hrozilo zatčení, utekl do Rakouska. Odtud se zapojil do převaděčských akcí, převáděl z Československa na západ pronásledované bohoslovce a kněze. Při jedné z cest přebrodil Moravu i s malým dítětem v náručí.

Na stopu převaděčské skupiny, v níž Burian působil, se ale dostala Státní bezpečnost. Po čtvrté cestě jej komunisté zatkli. Protože u něj při zatčení našli pistoli, kterou si u něj schoval jiný převaděč, spoluvězni později Buriana přezdívali pistolník.

Při výsleších, když nechtěl prozradit spolupracovníky, zažil Burian kruté mučení, vyšetřovatelé jej ponižovali a mlátili. Nakonec se musel přiznat ke špionáži a velezradě, které nikdy nespáchal. Soud kněze odsoudil ke dvaceti letům vězení, za mříže poslal i jeho sourozence.

Burian postupně přešel nejtvrdšími věznicemi, Valdicemi, Mírovem, musel pracovat v jáchymovských dolech. Nejdelší část trestu trávil v nejstřeženější komunistické pevnosti, Leopoldově. Jednou se mu z ní podařilo uprchnout a dostal se téměř až k rakouské hranici, po udání jej ale pronásledovatele dopadli, ztýrali a v žalostném stavu převezli na Mírov, kde

fyzicky zničený Burian zemřel na zápal plic. Tělo odvážného kněze rodina nikdy nemohla pohřbít.

Jména soudruhů kteří jej zavraždili jsou dodnes tajné , pod ochranou, mohlo by to ublížit jejich potomkům na význačných místech.



Recept No.710

Tyrolský salát.

Měkký salám 200 g

Okurky 100 g

Cibule 100 g

Nakládaná paprika 80 g

Kvalitní olej (doporučují Grape oil) 2 lžíce

Nálev z okurek 3 lžíce

Nálev z paprik 1 lžíce

Sůl a pepř

Všecko co je tu napisane nakrajaj na nudličky a smichej v kyblu

Ostravský gastrošéf



Nejslavnější psychiatrický podvod historie.

Doktoři selhali, skuteční blázni poznali pravdu okamžitě

Patrik Kudláček Mídium

V roce 1973 se skupina zdravých vědců nechala dobrovolně zavřít do blázince. Co tam odhalili, navždy otřáslu světovou psychiatrií. Proč personál nepoznal, že jsou zdraví, ale skuteční pacienti ano?

Píše se rok 1973. Do přijímací kanceláře jedné z amerických psychiatrických léčeben vchází upravený, zjevně inteligentní muž. Je nervózní. Tichým hlasem lékaři sděluje, že v poslední době slychává zvláštní hlasy. Říkají prý jen tři slova: „Prázdný. Dutý. Žuchnutí.“ Jinak mu nic není. Normálně spí, normálně jí, má funkční vztahy i práci. Lékař si chvíli dělá poznámky, poté zvedne zrak a vynese ortel, který muži okamžitě změnění život. Diagnóza zní: schizofrenie. Za mužem na oddělení těžkých případů s cvaknutím zapadají těžké dveře.

Ošetřující lékař však netuší, že právě naletěl. Pacient je totiž naprosto zdravý. Jde o jednoho z osmi „pseudopacientů“, kteří se rozhodli na vlastní kůži otestovat systém, jenž měl pomáhat těm nejzranitelnějším.

Vědci a odborníci napříč Spojenými státy dlouho netušili, jak propastný je rozdíl mezi tím, co si psychiatrie myslí, že dělá, a tím, co se za zdmi ústavů skutečně odehrává. Tato odvážná osmička lidí se rozhodla zjistit pravdu z první ruky. Mezi dobrovolníky byli tři psychologové, pediatr, psychiatr, malíř, žena v domácnosti a postgraduální student. Všichni dostali jediný úkol: dostat se dovnitř pomocí falešných sluchových halucinací, a jakmile překročí práh oddělení, začít se chovat naprosto normálně a pokusit se dostat ven.

Past sklapla. Cesta ven najednou neexistuje

Představte si to jako pád do hluboké studny. Jakmile dobrovolníci úspěšně prošli příjmem (sedm z nich dostalo nálepku schizofrenie, jeden maniodepresivní psychózy), okamžitě přestali simulovat. Informovali personál, že už žádné hlasy neslyší a cítí se výborně. Předpokládali, že lékaři během pár dnů prokouknou jejich maskování a propustí je s tím, že šlo o omyl. Mýlili se. Jejich normální chování bylo od té chvíle interpretováno optikou jejich diagnózy. Fungovalo to jako zlověstné kouzlo.

Když si jeden z výzkumníků dělal do bloku poznámky o průběhu dne, sestra to do jeho karty zapsala jako „kompulzivní psavecké chování spojené s chorobou“. Když pacienti přecházeli po chodbě, protože se nudili, personál to vyhodnotil jako „nervózní agitovanost“. Vše, co udělali, bylo zkresleno skrze prizma duševní poruchy.

Falešní pacienti byli vystaveni kruté realitě tehdejších ústavů:

- Absolutní ztráta soukromí: Osobní věci jim byly prohledávány, toalety neměly dveře.
- Depersonalizace: Personál s nimi jednal jako s neviditelnými objekty. Když se výzkumník slušně zeptal lékaře: „Promiňte, doktore, mohl byste mi říct, kdy budu mít propustku?“, lékař se na něj ani nepodíval a odpověděl do prázdna: „Dobré ráno, Dave. Jak se dnes máte?“ a odešel.
- Chemie místo terapie: Během svého pobytu dostali tito zcela zdraví lidé celkem přes 2 100

pilulek psychofarmak (všechny tajně spláchli do toalet).

Zatímco vysoce vzdělaní psychiatři nepoznali nic, na oddělení se odehrál jiný, naprosto fascinující fenomén. Skuteční blázni poznali pravdu. Z celkového počtu 118 reálných pacientů, se kterými přišli výzkumníci do styku, jich plných 35 pojalo silné podezření.

„Ty nejsi blázen. Ty jsi novinář nebo nějaký profesor. Přišel jsi to tu kontrolovat,“ křičeli na ně skuteční pacienti s těžkými psychózami.

Lékařský personál, po léta školený v diagnostice, byl naprosto slepý. Zato lidé žijící mimo realitu viděli věci křišťálově jasně.

Děsivé zrcadlo psychiatrie a bod zlomu

Teprve po dlouhých týdnech utrpení přišlo konečně vykoupení. Nikomu se nepodařilo dostat se ven nijak rychle. Doba jejich hospitalizace se pohybovala od 7 do neuvěřitelných 52 dnů (průměrně 19 dní). A to nejděsivější? Ani jeden z nich nebyl propuštěn s tím, že by byl chybně diagnostikován nebo že je zdravý. Do propouštěcí zprávy jim všem napsali: „Schizofrenie v remisi (v ústupu)“.

Nálepka jim tak zůstala napořád. Diagnóza v psychiatrii tehdy nepředstavovala nemoc, která by se dala vyléčit jako chřipka. Byla to celoživotní pečeť.

Celý tento mistrovsky naplánovaný podvod zorganizoval David Rosenhan, profesor psychologie na Stanfordově univerzitě, který se sám experimentu zúčastnil jako první falešný pacient. Své šokující závěry publikoval ve své dnes již legendární studii On Being Sane in Insane Places (O bytí zdravým na šílených místech) v prestižním časopise Science v lednu 1973.

Rosenhanův závěr přinesl do vědeckého světa klíčové prozření, které bolelo. Zjistil totiž, že v psychiatrické nemocnici neexistuje způsob, jak spolehlivě odlišit zdravého člověka od nemocného. Prostředí nemocnice samo o sobě diktuje chování. „Je zřejmé, že nejsme schopni rozlišit příčetnost od šílenství,“ napsal Rosenhan ve své práci.

Druhé dějství, které systém potopilo definitivně

Publikace článku vyvolala v psychiatrické obci absolutní bouři. Mnozí lékaři byli rozezleni a tvrdili, že se jednalo o nefér trik. Vedení jedné velmi prestižní fakultní nemocnice Rosenhana dokonce veřejně vyzvalo na souboj. Arogantně prohlásili, že v jejich nemocnici by se něco takového stát nemohlo, protože jejich personál je příliš kvalifikovaný.

Rosenhan výzvu přijal. Slíbil, že v průběhu následujících tří měsíců pošle do jejich nemocnice jednoho nebo více falešných pacientů. Zkuste je chytit, vzkázal.

V nemocnici nastala paralýza. Během tří měsíců ošetřující personál pečlivě zkoumal každého nově příchozího. Ze 193 pacientů s hrdostí identifikovali 41 lidí jako „jistě podvodníky od Rosenhana“ a u dalších 42 měli silné podezření.

Triumfálně kontaktovali Stanfordovu univerzitu s výsledky. V tu chvíli ale přišla pointa, která tehdejší psychiatrii srazila definitivně na kolena. David Rosenhan jim s ledovým klidem oznámil: „Za celé ty tři měsíce jsem k vám neposlal vůbec nikoho.“

Lékaři tak v honbě za falešnými pacienty odepřeli péči desítkám skutečně nemocných lidí jen proto, že si mysleli, že se jedná o test.

Tento experiment ukázal fatální trhliny v diagnostickém systému. Ačkoliv moderní psychiatrie ušla od sedmdesátých let obrovský kus cesty a dnešní diagnostika se opírá o komplexní a přísně revidované manuály, Rosenhanův experiment navždy zůstane mementem. I přesto, že některé metody tohoto experimentu byly v pozdějších letech kritizovány, jeho hlavní odkaz žije dál.

Připomíná nám, že hranice mezi „my“ (normální) a „oni“ (blázni) není vytesaná do kamene. Je nakreslená křídou v písku a může ji smazat i ten nejslabší závan institucionální moci.

P.S.

Díky, že jste se mnou dnes nahlédli za zdi, kde se pravda a diagnóza tak nebezpečně propletly. Pokud vám tento příběh o odvaze osmi dobrovolníků pomohl vidět lidskou psychiku v trochu jiném světle, budu moc vděčný za drobnou finanční podporu. Pomůže mi to pro vás i nadále odkrývat tyto zapomenuté kapitoly z dějin vědy. Děkuji vám!

Originální zpráva o životě v Gulagu: příliš se nelišil od sovětské „svobody“

Právo, Jaroslav Formánek 2026

Před devadesáti lety na jaře roku 1936 vyšla v Praze kniha Rusko za mřížemi s tehdy ojedinělým autentickým svědectvím o trestních táborech sovětského Gulagu. Publikace byla výjimečná tím, že ji napsal bývalý vězeň Ivan Soloněvič (1891), kterému se z Gulagu podařilo uprchnout. Kniha se záhy dočkala druhého i třetího vydání a vyvolala ostrou polemiku v tehdejšímu tisku.

Pravicový a konzervativní český tisk, například Národní listy, ji přijal jako otřesné a pravdivé svědectví o „bolševickém ráji“. Levicové a zejména komunistické noviny Rudé právo ji označily za „buržoazní propagandu“ a výplod lživých výmyslů placených cizími rozvědkami. Každopádně se překlad pořízený Ladislavem Ptáčkem stal prvním knižním vydáním tohoto díla ve světě. Ruský originál vyšel až v srpnu 1936 v Bulharsku, do té doby Soloněvič publikoval své zážitky v emigrantském časopisu Golos Rossiji.

Soloněvičovo vyprávění začíná na podzim roku 1933 příznačně v leningradské věznici na Špalerného ulici, kde se autor ocitnul spolu se svým synem Jurijem a bratrem Borisem kvůli údajnému organizování kontrarevoluční skupiny, protisovětské agitaci, špionáži - a za zcela reálný pokus o útěk ze Sovětského svazu.

Státní cíl – zabíjet

Represivní systém v Sovětském svazu byl spjat s vládou bolševiků od okamžiku, kdy se v listopadu 1917 chopili moci. Po likvidaci či vypuzení politických protivníků, aristokracie, církevních hodnostářů, buržoazie a s režimem nesouznících intelektuálů a umělců do emigrace přišli na řadu ve vlnách cíleného teroru nejen cizinci a etnické či národnostní skupiny, ale i vrstvy populace, kterým režim sliboval spravedlnost a zlepšení jejich sociálních i ekonomických podmínek.

Represivní orgány státní policie Čeka, později OGPU, GPU či NKVD, se tak zaměřily na rolníky-kulaky, údajné sabotéry, špiony a reakcionáře zatýkaly mezi dělníky, učiteli, profesními odborníky, čistkami si prošla armáda i samotná strana. Od listopadu 1917 v Sovětském

svazu zkrátka neexistovala společenská třída, která by nebyla vystavena perzekucím, věznění, popravám.

V dějinách lidstva nevidané rozměry nezákonností přesně popsal v knize Minulost jedné iluze francouzský historik François Furet: „Když se na začátku 20. let objevil na scéně Sovětský svaz a jeho stalinský režim, chyběl mu v dějinách precedens. Nepodobal se ničemu z toho, co už existovalo dříve. Žádný stát na světě si dosud nevytkl za cíl zabíjet své rolníky, deportovat je nebo je porobit.“

V meziválečném Československu se o těchto událostech informovalo podobně jako o každodenní sovětské realitě neboli podle politické příslušnosti či orientac autora. Příkladem ideologicky ovlivněného díla by mohla být brožura z roku 1927 s názvem Pravda o vězeních sovětského Ruska, kterou napsal pražský advokát a tehdy ještě přesvědčený komunista František Polák (1889-1970). Reagoval na zprávy ze západoevropských médií o bolševických věznicích, srovnávaných se středověkými mučírny.

Polák ve svém díle naopak zdůrazňuje výchovný a humánní charakter těchto nápravných zařízení, která jsou údajně zcela nesrovnatelná s mučírny buržoazního světa. Ironií osudu měl brzy poznat na vlastní kůži, jak hluboce se mýlil, neboť v sovětských žalářích a Gulagu strávil osm let svého života. Později, kdy žil ve Spojených státech, své zkušenosti popsal v několika publikacích, především v knize Jak žili a umírali sovětské otroci.

Knihy čekistů

Zprávy tuzemských autorů o tom, co se opravdu dělo v sovětských věznicích a lágrech, se česká veřejnost dověděla až v roce 1938, kdy po návratu z Gulagu a vyhnanství začal publikovat v časopise Širým světem své zážitky a vzpomínky učitel Jiří Bezděk.

Informační vakuum o sovětských represích ale v meziválečném Československu neexistovalo. Na toto téma zde vycházelo množství publikací, například svědectví o perzekucích, prohlídkách bytů, sledování nepohodlných osob, zatýkání od emigranta V. M. Černova Co jsem zažil v sovětském Rusku vydané v Praze roku 1922.

V dobovém evropském kontextu se pak staly výjimečnými dvě knihy publikované rovněž v Praze. V roce 1932 to byla brožura Z ráje sovětské svobody (zápisky čekisty). V závorce uvedený název napovídá, že šlo o jedinečný popis tehdy tajemstvím obestřeného sovětské státní bezpečnosti. Kniha seznamovala se strukturou, metodami a cíli této represivní policejní organizace, to vše z pohledu zasvěcence neboli na Západ přeběhlého vysokého důstojníka GPU jménem Georges Sergejevič Agabekov (1896-1937).

O rok později se v českých knihkupectvích objevila publikace Tábory smrti v SSSR, v níž autor informoval o tom, co se v Sovětském svazu následně děje s lidmi, kteří padli do rukou tamní policii. Opět bývalý čekista Nikolaj Ignatevič Kiselev (1897) v mnohém předznamenal pozdější slavné dílo Alexandra Solženicyna Souostroví Gulag, neboť šlo o první ucelenější zprávu o síti bolševických lágrů, především o těch na Soloveckých ostrovech, kde Kiselev působil coby zplnomocněnec inspekčního a informačního oddělení Správy severních táborů zvláštního určení.

Autoři těchto publikací represe zaznamenali jako nepřímí svědkové nebo se jako Agabekov či Kiselev na nich osobně podíleli. Avšak co všechno prožíval a čím vším trpěl člověk, který se jako vězeň dostal do soukolí státní policie, žalářů a Gulagu, čtenářům sdělit nemohli, neboť neměli osobní zkušenosti s pádem na dno humanity a ztráty veškeré naděje jako novodobý otrok sovětských lágrů. Proto byla kniha Ivana Soloněviče Rusko za mřížemi v té době unikátní.

Neúspěšný pokus o útěk

Novinář a publicista tělem i duší Soloněvič v textu na dalších stránkách rekapituluje svůj dosavadní život, v němž se živil jako vynikající sportovec psaním tematických článků do novin a organizováním sportovních podniků či osvětových přednášek o „fyzkultuře“, ale i jako přístavní dělník, nosič, dřevorubec, výrobce kefirového zákysu, pašerák potravin z venkova do hladovějících měst, zakladatel kočovného cirkusu, kde s nerozlučným bratrem Borisem, rovněž aktivním sportovcem, předváděli silácké výstupy, různé zápasnické styly a box.

Procestoval tak Bělorusko, velkou část Ukrajiny i Ruska a poznal hrůzy občanské války, léta hladomoru, násilnou kolektivizaci venkova, bídu a zmar rodící se sovětské společnosti.

Z těchto i dalších zkušeností, třeba dvouleté internace bratra Borise v lágru na Soloveckých ostrovech za organizování ilegální mládežnické zájmové skupiny, se proto zrodilo rozhodnutí opustit Sovětský svaz. V září 1932 se Soloněvičovi pokusili o útěk přes Karélii do Finska. Jejich záměr zmařilo nepříznivé počasí. Druhý pokus z května 1933 se neuskutečnil kvůli akutnímu zánětu slepého střeva syna Jurije. Třetí pokus plánovali na září 1933. Ke skupině se přidal i agent kontrarozvědky OGPU Nikolaj Babenko, všichni tak byli zatčeni ve vlaku do Murmansku. Zátah provedlo 36 příslušníků OGPU, převlečených za pasažéry a průvodčí.

Obrazy ze života deportovaných autor podává velice čtivým a často originálním způsobem. Je vidět, že v Gulagu se ocitl zkušený novinář, zvyklý využívat své pozorovací schopnosti, smysl pro detail, empatii i znalost lidských povah. Popisy táborové lázně, špinavých zavšivených baráků, nedostatečné hygieny i lékařské péče, hladu, vyčerpání, těžké fyzické práce, charakterů spoluvězňů či dozorců, ale i ztráty smyslu a naděje lidských bytostí režimem proměněných v otroky jsou přesné a zevrubné.

Gulag jako svoboda

Tak jako zpráva o početné dětské kolonii sirotků, v ruském žargonu bezprizorních, utopené v severních bažinách s jediným cílem - likvidování nepotřebných podvýživou a nemocemi. Mimo to Soloněvič dokáže i osobitě glosovat: „Jestli mne tábor překvapil, tak tedy tím, že v něm nebylo nic zvláštního. Ovšem byly to galeje. Kde však v Rusku není galejí? Táborové baráky jsou odporné. Na ‚svobodě‘ jsem však viděl ještě horší, a daleko horší. Je docela možné, že v poměru k počtu procent lidí, kteří umírají hladem, je zde číslice větší než třeba na Ukrajině, hladem však umírají zde i tam. Rozsah práv a bezpráví je tu stejný jako na svobodě. Zde i tam je mnoho velitelů, kteří mají právo buď přímo odstřelit, nebo jinak sprovodit ze světa.“

Útěk z Gulagu se bratrům Soloněvičovým a Jurijovi podařil originálním způsobem. Ivan jakožto známý sportovní aktivista a funkcionář dokázal přesvědčit velitele lágru Podporožje na pomezí Leningradské oblasti a Karélie, že

zorganizuje táborovou sportovní spartakiádu. V knize svůj záměr popisuje následovně: „Je samozřejmé, že se nikdy v táboře na žádnou tělesnou kulturu nepomýšlelo. Není přece možno chtít od člověka, který pracuje dvanáct hodin denně při naprostém nedostatku stravy někde u polárního kruhu, aby si po práci šel zahrát fotbal. Šel jsem do věci proto, aby v ní byla masa nadšení, rekordy, aby Spartakiáda byla vychválena v moskevských časopisech i v cizích novinách, aby byla filmována, zkrátka, aby všem karasům doma i za hranicemi bylo dokumentárně ukázáno to, jak se sovětská vláda stará o táborníky, bandity, kontrarevolucionáře, záškodníky atd.“

Nadřizení i moskevské ústředí na vějičku sedli a vězněný novinář tak obdržel zvláštní povolení objíždět bez eskorty tábory dané oblasti a vybírat vhodné vězně sportovce, trenéry i rozhodčí, kteří měli být soustředěni do osady Vička, kde se měla po patřičném odpočinku konat v polovině srpna 1934 velkolepá spartakiáda.

Namísto toho pár dnů před zahájením sportovní akce Soloněvičovi vyrazili za svobodou. Jejich útěk bažinami a lesy Karélie trval 16 dnů a v mnohém připomíná osudy skupiny bratří Mašínů. Proměny počasí, pronásledovatelé v patách, náhodné provizorní úkryty, bloudění v neznámém kraji, únava, strach, ale i nutné štěstí, když třeba s příchodem noci leželi naprosto vyčerpaní v trávě na břehu jezera, kudy proplouval policejní člun a byť je reflektory ozářily, příslušníci NKVD si jich nevšimli. Finskou hranici nakonec překročili a kniha tak končí slovy: „Před námi se otevřel nový život – neznámo jaký – v každém případě však ne otrocký...“

Atentát přežil

Ivan Soloněvič se do rodné země už nikdy nevrátil. V exilu se stal významným ruským emigrantem i díky úspěchu své knihy. Mimo to založil populární noviny Hlas Ruska, podílel se na úvahách o zřízení, které by mělo vystřídat sovětskou moc. Jako přesvědčený monarchista se snažil o skloubení dvou ruských tradic – samovlády a touhy pravoslavného člověka po svobodném pospolitém životě.

Jeho myšlenky i snaha o vytvoření antibolševické koalice se ovšem nesetkaly s podporou dalších význačných ruských exulantů, neboť se Soloněvičovými se celou dobu táhlo podezření, že jsou agenti NKVD. A to nejen kvůli neuvěřitelně úspěšnému útěku z Gulagu, ale i kvůli dezinformaci vypuštěné leningradským oddělením NKVD.

Jak nebezpečnou byl pro Sověty osobou, dokládá i atentát z února 1938, když v sofijské redakci Hlasu Ruska vybuchl balíček určený pro Soloněviče. Zabit byl jeho tajemník a zraněním podlehla i manželka Tamara. Po atentátu se Soloněvič usadil v Německu, kde byl však několikrát vězněn, poněvadž po zahájení války Německa se Sovětským svazem odmítl vystoupit na podporu Hitlerových plánů. Od roku 1948 žil v Argentině, kde založil noviny Naše vlast a Lidové monarchistické hnutí. Zemřel v roce 1953 v uruguayském Montevideu.

Jeho unikátní kniha se dočkala české reedice v roce 2000 pod původním názvem Koncentrační tábor: Rusku. - Autor je badatel v Ústavu pro studium totalitních režimů

U lékaře: Abyste se vyléčila, musíte jíst aspoň jedno vejce denně. Ale já vejce nesnáším. Říkám jíst, ne snášet!

Pivo z Belgie je jiné.

Pivo všichni známe, takový ten nápoj co dává našim životům klid a řád. Děje se tak nepochybně díky hodným kvasinkám, které pilně pracují a svědomitě převádějí cukry v alkohol (hodí se na dezinfekci odřených kolen). Pak jsou zde ale i zlotřilé a nespoutané divoké kvasinky. Ty se jen tak potulují vzduchem a dělají si co se jim zlíbí. Zkrátka takoví pankáči pivního mikrosvěta. Připoutejte se, vyrazíme do světa spontánního kvašení!

Přímo v belgickém Bruselu se nachází pivovar Brasserie Cantillon, který funguje zároveň jako živoucí muzeum tradiční výroby piva typu Lambic. Cantillon a několik dalších tradičních pivovarů v regionu Pajottenland (např. pivovar Boon nebo 3 Fonteinen) dodnes praktikují postupy, které moderním sládkům vyražejí dech. Na rozdíl od běžných pivovarů, které si své kvasnice přísně hlídají v laboratořích, se do lambiku žádné kvasnice nepřidávají. Uvařená mladina se přečerpá na půdu pivovaru do obrovské, mělké a otevřené měděné vany (štok). Sládcí otevrou okenice a nechají noční vzduch, aby do piva volně zanesl více než 80 druhů divokých kvasinek a bakterií (především slavné kmeny Brettanomyces, Lactobacillus a Pediococcus). Platí zde přísný zákaz úklidu a používání dezinfekce. Celý mikrosvět pivovaru – stěny, dřevěné trámy i sudy – je potažen specifickou mikroflórou (včetně ušlechtilých plísní a prachu), která je pro výslednou chuť piva klíčová. Fascinující jsou také místní pavučiny. Tradiční pivovary záměrně chrání a podporují populaci pavouků. Pavučiny jsou všude, protože pavouci přirozeně hubí octomilky a jiné hmyzí škůdce, které láká sladká vůně piva a kteří by mohli infekci v sudech znehodnotit. Když belgické úřady pro bezpečnost potravin v minulosti tlačily na to, aby pivovary stěny vymalovaly a sterilizovaly, sládcí se zhrozili. Věděli, že by tím pivo zničili.

Lambic se též nemůže vařit po celý rok. Sezóna trvá pouze od podzimu do jara (zhruba od října do dubna). V létě je totiž vzduch plný "špatných" bakterií, které by mladinu proměnily v jakýsi nechutný patok. Zimní chladné noci naopak zaručují, že se pivo ochladí ideální rychlostí a chytí jen ty správné divoké organismy. Mimochodem, kvůli globálnímu oteplování se v posledních letech tato už tak krátká sezóna sládkům ještě více zkracuje.

Výsledné pivo se následně přečerpá do starých dřevěných sudů (často po víně či portském), kde zraje 1 až 3 roky. Výsledný čistý Lambic je téměř bez bublinek, velmi kyselý, suchý a má silný animální profil – znalci v něm hledají tóny koňského sedla, sena, sklepa či staré kůže. Sládcí pak často smíchají mladý (roční) a starý (třiletý) lambic dohromady. Tím vznikne styl zvaný Gueuze (v lahvi začne pivo znovu kvasit a získá šumivost šampaňského). Pokud se do sudů přidají celé třešně, vzniká slavný Kriek. Tak se rodí šumivý zázrak, který popírá všechny zákony moderního potravinářství. A tím nemyslím tu třešni v pivu.

Kolena si pivem mazající vydavatel Novin.

Michail M pozval přítelkyni na večeři. Odpoledne vejde do luxusní restaurace a hlavnímu číšníkovi dá úplatek.

„Přejete si rezervaci?“

„Ne, za dvě hodiny přijdu s krásnou dámou a nebudete mít žádný volný stůl!“

Zpackaný fašistický puč v brněnských kasárnách 21. ledna 1939

Pro upřesnění, šlo o kasárna v Židenicích, která dodnes stojí u rušné silnice, nedaleko vlakového nádraží. Budova je to z poloviny udržovaná a rekonstruovaná sloužící ministerstvu obrany. Druhá polovina se nachází v bídném stavu, pokud jde o pohled zvenčí. Autobusová zastávka a hustá doprava dodávají celé šedivé a oprýskané budově patinu sedmdesátých let.

O vojenském puči později zvaném židenickým už nikdo, kdo prochází nebo projíždí kolem, neví. Možná nějaký fanda vojenské historie nebo židenický patriot. A jméno Ladislav Kobsinek si nejspíše vybaví jen někteří návštěvníci bučovického hřbitova. Tam je hrob rodiny Kobsinek i když Ladislav v něm neleží.

Ladislav Kobsinek byl ve dvacátých letech nadporučík Československé armády, dokud nebyl propuštěn. Údajně kvůli psychickým problémům. Možná i to bylo důvodem, proč se stal členem Národní obce fašistické.

Jeho velký vzor Benito Mussolini se rozhodl pro pochod na Řím a stanul v čele Itálie. Proč by Kobsinek nemohl provést něco podobného? Pochod na Prahu a dosadit na hrad svého vůdce Radolu Gajdu? Ale k takovému pochodu je zapotřebí dvou faktorů. Lidí a zbraní.

Lidi se dají a dali oblbnout vznešenými řečmi za každého režimu a v každé době. Takže celkem snadno dokázal Kobsinek přesvědčit několik desítek řemeslníků z Bučovic a blízkého okolí. Získat zbraně bylo podle jeho plánu vcelku jednoduché. Přepadnou židenická kasárna, kde se vyzbrojí a přesvědčí vojáky, aby šli s nimi. Kupředu, zpátky ni krok. Zároveň jiná skupina fašistických bratrů z Tišnova totéž provede v kasárnách desátého pěšího pluku, takže v tom nebudou sami.

Přestože byl Kobsinek známý široko daleko jako žvanil a mluvka trpící bájnou lhavostí, sešla se skupinka složená ze zedníků, tesařů a obuvníků 21. ledna 1933 ve Vícemilicích, kde nastoupili do dvou autobusů, směr Brno-Židenice. Vyzbrojeni třemi revolvéry s několika náboji od místního mlynáře vyrazili přepadnout kasárna.

V lednu bývaly kruté zimy s množstvím sněhu, ve kterém oba autobusy uvízly. Vzbouřenci se tedy pěšky prodírali závějemi až ke kasárnám. Delší dobu čekali na příchod ozbrojených kolegů z Tišnova. Ti samozřejmě nedorazili, protože přepadnout kasárna považovali za hospodský blábol. To ovšem velitele Kobsinka nemohlo zastavit a zavelel do akce. Když vzbouřenci pochopili že jde do tuhého, asi patnáct z nich se rozhodlo dezertovat. Zbýlých zhruba šedesát mužů zahájilo útok.

Několik z nich přelezlo a otevřelo bránu. Kobsinek stál mezi vraty, vykřikoval povely a mával revolverem. Muži, kteří se dostali do kasáren zmateně pobíhali po dvoře a nevěděli co dál. Kobsinek začal panikařit a utekl. Na strážnici bylo odzbrojeno pět vojáků. Z místnosti dozorčího vyběhla hlídka, která se pustila do křížku s povstalci. Došlo i na střelbu.

Fašisté pronikli do dvou budov, kde vysvětlovali rozespálým vojákům, že se snaží zabránit komunistickému převratu. Během přestřelky byl zasažen do hlavy fašista Cyril Seménka, jinak malíř pokojů, který po několika hodinách zranění podlehl. Za

několik desítek minut byl převrat zlikvidován. Vzbouřenci se vmísili mezi vojáky, kde s nimi v klidu rozebírali politickou situaci, někteří odešli na vlak, jiní čekali ve sklepě na zatčení.

Velitel celé akce Ladislav Kobsinek hned poté, co se jeho muži dostali na kasárenský dvůr zdrhl. Vypařil se i se svým pobočníkem Duchoslavem Geidlem. Ten šel do akce rovnou z plesu v parádním obleku a lakýrkách, notně společensky unavený. Oba se dostali na nádraží a chytili vlak do Znojma s úmyslem dostat se do Rakouska. Tam na četnické stanici vysvětlili, co udělali, což na místního strážmistra působilo jako pohádka ovčí babičky. Nějak se jich zbavil a povedená dvojice se dostala do Jugoslávie, kde je po několika dnech zatkli a vydali československé policii.

U soudů všichni zúčastnění i svědkové jako jeden muž vyprávěli, že Kobsinek byl magor, šílenec a bajkář a oni že mu nevěřili ani slovo. Jak a proč se dostali do kasáren, když těm řečem nevěřili, však vysvětlit nedokázali.

Vůdce pokusu o převrat Ladislav Kobsinek odešel od soudu s trestem dvanácti let žaláře. Propuštěn byl mnohem dříve, v roce 1939 a stal se důstojníkem fašistických gard. Po válce byl zatčen a dostal zase dvanáct let za kolaboraci. Propuštěn byl v roce 1955 s ostatními retribučními vězni a vyhoštěn do Spolkové republiky Německo. Tam žil životem váženého občana. Od šedesátých let pravidelně jezdil na léčebné pobyty do Luhačovic. Zemřel ve věku 85 let a je pochovaný v Německu.

**Neposílejte peníze v hotovosti na
Noviny poštou!**

**Uložte \$99.99 přímo do banky ANZ,
na náš účet, ale dejte nám vědět!**

B E J S A K :

BSB 012 030 Acc: 536002848

a aby se poznalo, kdo peníze ukládá, dejte
tam vaše členské (na obálce před jménem)
nebo telefonní číslo.

Děkujeme za Pomoc Novinám:

Neznámý dárcce - \$5.00





Katolícké mše v Austrálii.

Bohoslužby: Sydney Slovenská omša ve slovenskom kostole sv. Cyrila a Metoda v Lidcombe - Každou nedělu o 11 hod. České mše svaté snad někdy budou.
Melbourne – Letovisko „Šumava“ Peksa park Lockes Way, Belgrave South 3160, ph.9754 5159 Každou třetí neděli v měsíci je česká katolická pobožnost v 11. ráno. (mimo září kdy je svatováclavská pout') - podává se občerstvení - všichni vítáni
Slovenská Svätá Omša Každú štvrtú nedeľu o 12:00 hod v A'Beckett St., Kew; Slovinský kostol.

NSW

Sokol Sydney

16 Grattan Crescent, Frenchs Forest, NSW 2086, Rezervace haly: **0404 849 888** ; Hala pristupna pro sporty: Po-Ne 6:00-24:00 Restaurace/bar otevřená o slavnostech Vice info online: www.facebook.com/sokolsydney , www.sokolsydney.com.

CzechoSlovak Country klub v Sydney,

320 Devonshire Road, Kemps Creek 2178; E-mail committeescscc@gmail.com, www.cscountryclub-sydney.com.au, Mob. Ph. 0434 143 148 , **02 9606 8703**

Restaurace otevřena:

• **Sobota: 12:00–22:00 (živá hudba)** a • **Neděle: 12:00–15:00**
Výběr Československých (lihovin) alkoholických nápojů.

Slovenská Katolícka Komunita Sydney Inc

30 Vaughan Street, Lidcombe, tel. 9649 2153
Potřebné informácie nájdete na slovakcommunitysydney.com alebo info@slovakcommunitysydney.com alebo priamo na m: 0473 847 619 o. Janusz Skotniczny SVD

JIŽNÍ AUSTRÁLIE

Československý klub v Adelaidě,

51 Coglein Street, Brompton, SA 5007 tel.: 08 8346 4181 Bar a kuchyně v Československém klubu jsou v provozu každý pátek od 18.00 do 23.00 hod. a některé předem ohlášené neděle, které najdete na webové stránce Čs. klubu: <http://www.csclubsa.com>

QUEENSLAND

Československý klub v Queenslandu,

25 Upfield Street Burbank Qld 4156; Tel / Fax: (07) 3343 3489, email: ccq@csklubqld.org.au www.csklubqld.org.au
Klub je otevřen každý pátek od 18 hodin, Informace: Mobil: 0497 344 377 polévka, hlavní jídlo, káva/čaj zákusek Pouhých 18 dolarů.
Asociace Čechů v Austrálii
28 Church St., Fortitude Valley, Qld., caa.brisbane@gmail.com
Združení Slovákov v Queenslandě,
Informacie: Lojzo Ogurek, koordinátor (07)5530 6813

TASMANIE

Združenie Cechov a Slovákov v Tasmanii
(Czech And Slovak Assoc. Of Tasmania Inc.)
c/o 144 Pottery Rd. Lenah Valley Hobart Tas 7008.

VICTORIA

Sokol Melbourne

497 Queensberry Street, North Melbourne, Vic 3051 Starosta- Marek Pesina + Jednatel- Lucka Skaife
Každou třetí neděli v měsíci v OBĚD od 12.30 hod
Nedělní obědy nám nyní vaří Ivo de Pol. Cena za tři chody \$30.- Data: 1.6., 19.7., 16.8.2026
Rezervace zapotřebí,
Každé pondělí a úterý od 19.00 hod . Výuka češtiny. (Zuzana Vasich)

ACT

Beseda - Czechoslovak - Australian Association in Canberra and Region, Unit 12/ 18 Shropshire Str., Queanbeyan NSW 2620, www.beseda.org.au.
otevřeno první a třetí sobotu v měsíci od 14.30 do 17.00 (2.30pm-5pm)

ZÁPADNÍ AUSTRÁLIE

Czech & Slovak Association in Western Australia, Inc.

6/321 Hareborne St., Glendalough WA 6016
President: Jitka Smith 0406 026 840
Secretary: Martina Thomsova 0424 295 969
Email: CzechSlovakWA@hotmail.com
Web: www.CzechSlovakWA.org
KLOKAN vychází 12x ročně

RADIO SBS AUSTRALIA

SBS Radio – Czech Program | Už není

Radio 4EB 98.1FM - Brisbane České vysílání

Každou středu od 15.45 - 17.15 a každou sobotu 10.30 - 11.30 dopoledne. Vedoucí Karel Ulvr Tel: (07) 3355 0109
www.4eb.org.au/~czech
Radio 4EB FM 98.1 - **Brisbane Slovenske vysielanie** kazdy piatok od 18.00 do 19.00 hod, informacie Emilia Matulova, 07 3343 3064.
Canbera rádio . 91.1 FM
Vysílací hodiny: každou sobotu mezi 8-9 hodinou ranní
Office phone: 02-6287 7058, CMS studio phone: 02-6287 4347, fax: 02-6287 4348, e-mail: ahoradio@centrum.cz

slovenské vysílání .

každou nedělu od 19.00 do 20.00
SBS2 Frekvencie v hlavných mestách
FM **Adelaide** 106.3fm ; **Adelaide** Foothills 95.1fm
Brisbane 93.3fm ; **Canberra** 105.5fm
Darwin 100.9fm ; **Hobart** 105.7fm
Melbourne 93.1fm ; **Perth** 96.9fm
Sydney 97.7fm



Poznámka vydavatele

Toto číslo jest posláno do tiskárny 6.října Léta Páně 2026

Cestující natočili dění při prudkém klesání letadla i záchranu pilota

Lenka Komárková

Na veřejnost se ve středu dostaly záběry z paluby letadla společnosti flydubai, jehož piloti se během letu z Dubaje do Tel Avivu dostali do potyčky, když jeden z nich ho chtěl namířit střemhlav k zemi. Letadlo po dramatickém souboji v kokpitu nakonec nouzově přistálo v Saúdské Arábii. Záběry z paluby zachycují vyděšené cestující i pomoc zraněnému kapitánovi.

„Všechno v pořádku, nic se nestalo. To je vzduchová kapsa,“ snaží se opakovaně muž hovořící hebrejsky uklidnit ostatní vyděšené pasažéry slovy, kterým patrně sám nevěřil. Na palubě mezitím panuje zmatek a cestující netuší, co se právě odehrává v kokpitu. Letoun společnosti flydubai letěl z Dubaje do Tel Avivu se 174 lidmi na palubě, včetně 27 dětí. Během letu se podle izraelských úřadů dostali piloti do konfliktu a ománský kopilot se měl pokusit převzít kontrolu nad letadlem a způsobit jeho pád. Kapitánovi se ho s pomocí dalších členů posádky, pilotů cestujících v civilu a několika izraelských cestujících podařilo přemoci. Letadlo během incidentu za jedinou minutu prudce kleslo z výšky kolem 9000 metrů na přibližně 4500 metrů. Posádka zároveň vyslala nouzový kód 7700 a následně kód 7500, který

označuje možné únosové ohrožení. Izraelské úřady proto původně vyslaly do vzduchu stíhačky a případ začaly vyšetřovat jako možné ohrožení bezpečnosti letu. Letoun se následně otočil a zamířil do Saúdské Arábie, kde bezpečně přistál na letišti v Tabúku. Vyšetřování nyní vedou saúdské a izraelské úřady. Izraelský ministr obrany Jisra'el Kac incident označil za pokus o teroristický čin
Záběry na: <https://www.novinky.cz/clanek/zahranicni-mrazive-zabery-cestujici-v-letadle-do-tel-avivu-natocil-deni-pri-padu-40600140>

Paní po autonehodě je yšetřována v nemocnici ,Taksi sestro pište. Zlomenina Levé klíční kosti, pohmožděná žebra. Č. 5 a 6 vlevo, tržná rána na hlavě - kolik je vám let, paní Oulíková? „Dvacet sedm.“ - a otřes mozku s těžko poruchou paměti.“

Bizarní stížnosti cestujících na aerolinky •

1. Paní si stěžovala ze v noci má z okýnka tmu
2. Žena požadovala výhled na Eiffelovku při letu do M Říma.
3. Žena si myslela, že autopilot znamená, že v letadle nebude žádný personál a sama teda nepoletí
4. Muž si stěžoval, že nestihl letadlo protože travelátory na letišti jsou pomalé
5. Cestující si myslel, že je letadlo obrácené a je to zdraví nebezpečné, protože vidí mraky pod sebou.
6. Pán si chtěl koupit "palivo navíc", aby mohlo letadlo zastavit i u jeho hotelu
7. Opilý muž si stěžoval, že nepoletí dokud do letadla nedorazí řidič autobusu
8. Při zpoždění si muž stěžoval, že pilot určitě zabloudil
9. Cestující si stěžoval, že mu nikdo neřekl, že Řím má dvě letiště .
- 10 Muž se ptal, jestli má letadlo rezervní křídla. Když se dozvěděl že ne, chtěl vrátit peníze a vystoupit.

Můj kluk mi řekl, že je radost se mnou chodit, protože mi ke štěstí stačí, abych se dobře vyspala, najedla a sem tam šla na procházku. A mě došlo, že jsem v podstatě zlatý retrívr.



Vrazi, kteří děsili Austrálii: o oběti rozhodla pavoučí síť, těla končila v sudu

Jaroslav Krupka

Těžko říci, k čemu by se daly vraždy v australském městečku Snowtown přirovnat. Z novodobé české historie jim mohou být určitým ekvivalentem orlické vraždy, které se těm australským částečně podobaly - v obou případech se jich účastnil organizovaný gang a v obou případech končily oběti v sudech, byť ty australské byly plastikové. Rozsahem a délkou svého řádění však australští vrazi ty české ještě zdaleka předčili.

"Žil jsem ve Snowtownu a přežil jsem."

"Snowtown, SA - užijete si tu plné sudy legrace."

Nálepky s takovými a podobnými slogany se staly před 20 lety velmi populárními napříč celou Austrálií poté, co policie a soudy odkryli kauzu sedmiletého řádění skupiny sériových vrahů, kteří v jihoaustralském zemědělském městečku Snowtown "skladovali" těla svých obětí.

Od roku 1992 do roku 1999 zabila trojice pachatelů v Adelaide a v jižní Austrálii celkem 11 lidí. S "úklidem" jejich těl jim pomáhal ještě čtvrtý spolupachatel. Podle policie bylo spáchaných vražd dokonce 12, jednu se však nepodařilo prokázat. Za úložiště plastických barelů s těly zavražděných posloužil bývalý podzemní bankovní trezor. "Snowtownští vrazi" byli nejsadističtějšími a nejvýkonnějšími sériovými zabijáky v celé australské historii.

Zabiják homosexuálů s vnitřním kouzlem

Stěžejní postavou v tomto smutném dramatu sadistického mučení a vražd byl John Justin Bunting, podle australských novin muž, který ve stylu pravého ďábla uměl přesvědčit své okolí, že žádné vnitřní demony nemá, a byl schopen lidi zaujmout a získat na svou stranu.

"Když jsem se s ním poprvé setkal, okouzlit mě tím, jak umí být zdvořilý a dobře vychovaný, jak umí mluvit. Nezdálo se, že by v něm bylo jen za nehet špatného," vypovídal o řadu let později před soudem mladík jménem James Vlassakis.

Tomu se stal Bunting v roce 1995, když bylo Vlassakisovi šestnáct, nevlastním otcem - a svou otcovskou autoritou ho dovedl až ke spolupráci na čtyřech vraždách, včetně umučení a zavraždění obou jeho nevlastních bratrů.

Bunting se narodil 4. září 1966 ve městě Inale v australském Queenslandu. V osmi letech se stal sám obětí násilí, když ho zmlátil a sexuálně zneužil starší bratr jeho kamaráda. Právě tento děsivý zážitek v něm zřejmě zažehl celoživotní nenávist k pedofilům a homosexuálům, o nichž v dospělosti mluvil jako o "odpadu" a pohromě společnosti - a měl zvrhlé potěšení z jejich zabíjení a mučení.

Když mu bylo pětadvacet, přestěhoval se do domu v Salisbury North na severním předměstí Adelaide v jižní Austrálii a brzy se sprátelil se svými dvěma nejbližšími sousedy, Markem Waydonem a Robertem Wagnerem. Přiblížil se tak i k jedné ze svých pozdějších obětí, protože Wagner měl vztah s transvestitou Barry Lanem, vystupujícím jako Vanessa Laneová. Ten ho svedl, když bylo Wagnerovi teprve 13, takže pro Buntinga s jeho dávným traumatem představoval více než příhodný cíl.

První vrahovou obětí se však stal jiný muž, a sice dvaadvacetiletý Clinton Trezise, kterého Bunting pozval 31. srpna 1992 k sobě do bytu na

"společenskou návštěvu". Jen co se mladý muž usadil v obýváku, vmetl mu jeho šílený hostitel do tváře, že je homosexuál; následovaly smrtelné rány lopatou. Trezisovo tělo pak s pomocí obou svých "přátel", Waydona a Wagnera, zahrabal do mělkého hrobu v městečku Lower Light, kde bylo nalezeno až o dva roky později, 16. srpna 1994. Trezisova vražda však zůstala až do roku 1997 nevyřešena, s Buntingem si ho nikdo nespojil.

"Pavoučí síť"

Ten si zatím sestavil na zabíjení homosexuálů systematický plán: na stěnu nevyužívaného pokoje ve svém domě si namaloval "pavoučí síť", do níž zanašel jména lidí ze svého okolí, které podezříval z homosexuality nebo pedofilie. Čas od času si některé jméno vybral s tím, že "dostane, co si zaslouží". A k účasti na vraždách uměl přesvědčit i své dva druhy.

Další obětí zvrhlé vraždící skupiny se tak stal další obyvatel Salisbury North, a sice slabomyslný Ray Davies, bydlící v karavanu. Buntingova pozornost se na něj zaměřila poté, co bývalá Daviesova družka svého expřítele obvinila, že dělal sexuální návrhy jejím vnukům.

"Pedofil a homosexuál," usoudil šílený vrah a o Daviesově osudu bylo rozhodnuto. Bunting s Wagnerem jej zavraždili v prosinci 1995, přičemž svou motivaci doplnili i zistiťností - jednak zeizili a později prodali Daviesův karavan, jednak se Bunting snažil na mužovy doklady čerpat jeho sociální dávky. Daviesovo tělo našla policie později pohřbené na zahradě Buntingova domu v Salisbury North.

Na podzim 1996 pak Bunting zřejmě zabil i svou bývalou přítelkyni Suzanne Allenovou, jejíž rozřezané a porůznu zahrabané ostatky se našly až v květnu 1999, tento čin se mu ale nepodařilo dokázat.

Dalším skutečně prokázaným zavražděným se tak stal až Michael Gardiner, kterého Bunting a Wagner zabili v srpnu 1997. Gardiner se otevřeně hlásil ke své homosexualitě, čímž si podepsal ortel. Také v tomto případě hrál roli také zistiťný motiv - skupina se pokusila dostat k jeho osobním fondům, když navedla mentálně postiženého synovce Haydonovy manželky Fredericka Brookse, aby se za něj vydával. Gardiner byl také prvním, kdo skončil v jednom z plastických sudů, které vrahové začali ukládat do bývalého podzemního trezoru opuštěné a nepoužívané banky v městečku Snowtown. Celkem tam těch sudů uložili šest.

Následovala vražda už zmíněného Barryho Lanea, který od roku 1985 do roku 1996 udržoval vztah s Robertem Wagnerem - oba spolu žili v domě v Salisbury North nacházejícím se v Buntingově sousedství. Bunting Lanea coby Wagnerova partnera znal, ale rád ho neměl - považoval ho za dalšího ze "špinavých pedofilů", navíc měl důvod se ho obávat, protože Lane věděl o dřívější vraždě Clintona Trezise. Dokud ale žil Lane s Wagnerem, nechával ho na pokoji.

Laneův osud se tak naplnil teprve poté, co se s Wagnerem rozešel a našel si nového partnera, teprve osmnáctiletého Thomase Trevilyana. Bunting zřejmě pochopil, že ho přestává mít pod kontrolou, a zakročil. V říjnu 1997 za mužem spolu s Wagnerem došli, mučením ho donutili, aby telefonicky oznámil své matce, že se stěhuje do Queenslandu a že už ji nechce vidět, a pak ho zavraždili. Laneovo rozřezané tělo skončilo v sudu vedle Gardinera. Vrahové si opět finančně pomohli - Bunting se zmocnil Laneova auta a pokoušel se čerpat i jeho sociální dávky.

Pak přišel na řadu Laneův nový přítel Trevilyan, který s ním žil pět měsíců, od dubna do října 1997. Trevilyan byl psychicky narušený - občas vyběhl před dům s nožem, pokud náhodou uslyšel zvuky, jež se mu zdály podezřelé, a bylo o něm známo, že se někdy vydává na dlouhé bezcílné pěší pochody. Osudným se mu stalo to, že Buntingovi s Wagnerem asistoval při odklizení Laneova těla a nenechal si to pro sebe.

Když se Bunting dozvěděl, že Trevilyan trouse poznámky o Laneově smrti, nechal se slyšet, že "to ten mentál posral" a že je nebezpečný. Spolu s Wagnerem ho pak násilím odvezl do Kersbrookku v Adelaide Hills, kde ho oběsili. Protože ho před smrtí donutili vylézt se smyčkou na krku na krabici, kterou potom podkopli, považovala policie Trevilyanovu smrt zpočátku za sebevraždu.

"Dobrý otec"

Bunting byl obratným mužem dvou tváří, a tak si i jako mnohonásobný sadistický vrah uměl získávat důvěru žen. V roce 1995 se oženil se svobodnou matkou tří synů Elizabeth Harveyovou. Ta za sebou měla nepříjemnou zkušenost s předchozím partnerem, proto hledala muže, s nímž by byli její synové, kteří měli různé otce, v bezpečí. John Bunting budil dojem, že právě takovým mužem dokáže být.

Citově však k sobě připoutal jen jediného z nich, Jamese Vlassakise, jemuž bylo v roce 1995 šestnáct. Trávil s ním hodně času, vystupoval z pozice otcovské autority, která chlapci imponovala, ale postupně jej "očkoval" i svou nenávistí k pedofilům a homosexuálům. James se mu svěřil, že když mu bylo třináct, jeden z jeho nevlastních bratrů, Troy Youde, ho obtěžoval. "No, a proč ho nezabiješ?" navrhl mu otcovsky Bunting.

K vraždě jedenadvacetiletého Youdeho došlo v srpnu 1998. Došli si pro něj hned ve čtyřech, Bunting, Wagner, Vlassakis i Haydon, ten však nakonec čekal venku. Bunting, Wagner a Vlassakis však vytáhli mladíka z postele a zavraždili ho. Jeho tělo pak opět rozřezali a uložili do sudu ve Snowtownu.

Dalším zavražděným se stal Vlassakisův jedenatřicetiletý kamarád Gavin Porter, jinak narkoman závislý na heroinu, který se přistěhoval k nim do domu. Bunting jím od začátku pohrdal jako "lidským odpadem", ale možná by ho nechal být, kdyby se ovšem jednou na gauči neškrábl o injekční stříkačku, kterou tam Porter při své návštěvě odhodil. To už nevydýchal a nebohý narkoman putoval o pár dní později v rozporcovaném stavu do sudu jako už několik mužů před ním.

Následoval již zmíněný Frederick Brooks, který byl zavražděn dne 17. září 1998. Také on skončil v podzemí opuštěné banky. Po Brooksovi skupina zavraždila v říjnu 1998 ještě místního invalidního důchodce Garyho O'Dwyera. Nic jí neudělal, jen ji bavilo vyžívat se v jeho mučení - podle pozdější Vlassakisovy výpovědi ho před smrtí zbili opasky a dávali mu elektrické šoky. Skupina neušetřila ani Haydonovu manželku, jež byla zavražděna 20. listopadu 1998. Její zmizení nahlásil její bratr Garion Sinclair, Haydon sám pomáhal vraždu zamaskovat.

Ani druhý nevlastní Vlassakisův bratr David Johnson neunikl tragickému osudu. Nebyl sice homosexuál ani narkoman, ale Bunting o něm přesto jako o homosexuálovi mluvil - a to stačilo. Vlassakis proto Johnsona vylákal 9. května 1999 pod záminkou výhodné koupě počítače do banky

ve Snowtownu, která vraždícímu gangu tak dobře sloužila, a tam už se o něj Wagner s Buntingem postarali. Mučením z něj dostali PIN k jeho bankovnímu účtu, načež se rozdělili: Wagner a Vlassakis odjeli vybrat peníze, Bunting a Haydon zůstali s Johnsonem v opuštěné snowtownské bance.

Výběr peněz se nezdařil - buď se mučený Johnson při prozrazování PIN kódu spletl, nebo dokázal zalhat. Oba muži se tak vrátili s nepořízenou do Snowtownu. Vlassakisův nevlastní bratr byl v té době už po smrti. Tentokrát ho vrazi nejen rozřezali, ale několik kusů masa si dokonce osmažili a snědli.

Dopadení a odsouzení

Johnsonova vražda však byla konečně poslední, po které spadla klec. Policie, jež pátrala po pohřešované Elisabeth Haydonové, totiž objevila 20. května 1999 podzemní skrýš v opuštěném trezoru a v ní i šest zlověstných plastických sudů. Páchly tak strašně, že policisté potřebovali dýchací přístroje. O den později byli Bunting, Wagner, Vlassakis a Mark Haydon zatčeni.

Vlassakis se rozhodl spolupracovat a v rozsáhlé výpovědi objasnil policii celou činnost skupiny. Při následném soudu se tak stal nejen obžalovaným, ale také klíčovým svědkem. Jeho matka se toho nedožila, protože zemřela na rakovinu.

Podle obžaloby byl dominantní osobností skupiny Bunting, přičemž motivem zločinů byla částečně nenávisť obviněných k homosexuálům a pedofilům, částečně ale také "požitek", který měli z jejich vraždění.

"Wagner i Bunting znali své oběti osobně a smáli se tomu, co jim dělali. Pro jejich zločiny je charakteristická brutalita, zkaženost a zbabělost," uvedl soudce Brian Martin. Oba byli odsouzeni na doživotí bez možnosti předčasného propuštění.

Vlassakis dostal doživotí s tím, že o podmíněčné propuštění může požádat po 26 letech, Haydon byl odsouzen k 25 letům s možností žádat o propuštění po 18 letech.

Elvis

Honza Řecký

Povinná vojenská služba ve Spojených státech amerických skončila až 27. ledna 1973, kdy ministr obrany Melvin Laird oznámil přechod na plně profesionální a dobrovolnou armádu. V USA do té doby platil systém povinných odvodů a v lednu 1957 byl povolán Elvis Presley. Slavný zpěvák prošel lékařskou prohlídkou, byl označen za schopného služby (kategorie 1-A) a v prosinci téhož roku obdržel oficiální povolávací rozkaz. Presley byl tehdy na absolutním vrcholu své dosavadní kariéry a armáda, námořnictvo i lelectvo mu nabízely speciální status. Elvis mohl nastoupit k tzv. Special Services (speciálním službám), kde by pouze koncertoval pro vojáky, fotil propagační snímky a žil v luxusním ubytování. Elvis to však odmítl a trval na tom, že chce sloužit jako řadový voják bez jakýchkoliv výhod.

Místo aby bezpečně zpíval v uniformě šité na míru, vstoupil do 3. obrněné divize jako specialista průzkumník a byl poslán do Friedbergu v Německu. Toto rozhodnutí šokovalo jeho fanoušky a zcela odzbrojilo jeho kritiky. Jeho život v armádě nebyl žádným pečlivě zorganizovaným reklamním trikem. Presley musel vstávat brzo ráno jako každý branec, zažil vyčerpávající pochody a musel vykonávat

podřadné úkoly jako každý jiný odvedený voják. Plnil strážní službu, drhl latríny a sloužil nenáviděné směny v kuchyni. Jeho spolubrancí a velitelé později vzpomínali, že král rock and rollu si nikdy nestěžoval, ani nikdy nepožádal o to, aby kvůli své slávě vynechal jediný vyčerpávající úkol.

Presley si vysloužil skutečné vojenské uznání díky svým schopnostem, pokoře a vytrvalosti. Svůj výcvik bral vážně a kvalifikoval se jako zkušený střelec s puškou M1 a ostrostřelec s pistolí. Také tiše využíval své bohatství na podporu své jednotky. Kupoval televizory pro základnu, nakoupil pro svou rotu moderní sekačky na trávu, aby je mohli vojáci používat k sekání trávy kolem kasáren místo pomalých ručních sekaček a věnoval celý svůj armádní plat na charitu. Mimochodem. Později vybral peníze na památník USS Arizona v Pearl Harboru benefičním koncertem pod jedinou podmínkou, že jeho jméno ani podoba nebudou nikdy vystaveny nikde v blízkosti památníku.

Protože se důsledně snažil a odváděl tvrdou práci, získal hodnost seržanta a v roce 1960 byl čestně propuštěn s medailí za dobré chování. Presley byl na tuto hodnost a i medaili právem pyšný a jeho vojenská služba nakonec změnila jeho veřejný obraz. Vzpurný teenager, který v 50. letech 20. století pohoršoval rodiče, se stal respektovanou a vlasteneckou osobností. Tím, že Presley odmítl výhody a ponořil se s ostatními mladíky do drsného života řadového vojáka, prokázal svůj charakter a získal si trvalý respekt jak svého velení a kamarádů v uniformě, tak i širší veřejnosti.

Jiří Gans

*16. listopad 1928, Praha †16. leden 1990, Chvalkov

Před třemi desetiletími a ještě roky šesti zemřel politický vězeň na jehož smrti se podepsalo hlavně utrpení a mučení, které musel podstoupit během devítiletého věznění v komunistickém kriminále za údajnou protistátní činnost a spolupráci s cizími rozvědkami.

Trochu podivín a trochu bohém, který byl fanouškem všeho západního a zvláště amerického, patřil k hlavním postavám budějovického hudebního undergroundu. Už v roce 1964 v Českých Budějovicích založil Klub přátel americké hudby a jako obrovský fanda jazzu, rocku či twistu, pořádal hudební večírky.

Nezajímala ho politika, nestýkal se s tehdejšími disidentskými kruhy, žil zkrátka jen pro tu svoji muziku a chtěl jí nabídnout co nejvíce lidem. Gramodesky a různé americké časopisy mu dodával kulturní ataše Velvyslanectví spojených států amerických, Robert Bolton Warner.

Roku 1977 byl v politickém procesu odsouzen na 15 let za vykonstruované obvinění ze špionáže. Jeho případ byl totalitním režimem využit k propagandistické kampani, která měla zastrašit mládež a příslušníky undergroundu. Ve vězení si musel vytrpět nemalou šikanu od dozorců a jeho zdraví tam dostalo zabrat. V roce 1985 sepsalo čtrnáct představitelů disentu petici za jeho

propuštění, adresovanou tehdejšímu generálnímu prokurátorovi. Z vězení totiž unikly informace, že Gans je na pokraji smrti. Petice se objevila v exilových Listech, informovala o ní i Svobodná Evropa. V září byl na základě amnestie prezidenta republiky Gustáva Husáka propuštěn. Ale z kriminálu se vrátil jako zlomená troska, která nedokázala vůbec komunikovat se svým okolím. Nikoho nepoznával, neuměl souvisle mluvit a skončil v léčebně Hrudkov u Vyššího Brodu. Později jej přesunuli do domova důchodců ve Chvalkově.

Vyšetřovatelé StB Mikuláš Tita a Jiří Pešek byli obviněni ze zneužívání pravomoci veřejného činitele. Později byli oba soudem osvobozeni...

(Pavel Přeučil, Krajské listy)

Norimberský proces.

Martina Šťastná

Před osmdesáti lety, 1. října 1946, ukončil Mezinárodní vojenský tribunál v Norimberku proces s hlavními představiteli nacistického Německa. Dvanáct obžalovaných bylo odsouzeno k trestu smrti, tři k doživotnímu vězení, čtyři k časově omezeným trestům a tři byli osvobozeni. Přestože některé aspekty jeho právního rámce jsou dodnes předmětem odborných debat, stal se Norimberský proces výrazným mezníkem ve vývoji mezinárodního trestního práva.

Po skončení druhé světové války stály vítězné mocnosti před otázkou, jak naložit s nejvýše postavenými představiteli nacistického režimu. Spojené státy, Sovětský svaz, Velká Británie a Francie se nakonec rozhodly pro mezinárodní soudní řízení. Dohodou podepsanou v Londýně 8. srpna 1945 vznikl Mezinárodní vojenský tribunál, jehož úkolem bylo posoudit individuální odpovědnost vedoucích představitelů nacistického Německa.

Hlavní líčení začalo 20. listopadu 1945 v norimberském Justičním paláci. Soud tvořili zástupci všech čtyř mocností a stejné bylo také zastoupení žalobců. Jednání probíhalo v angličtině, francouzštině, ruštině a němčině a použitý systém simultánního tlumočení se stal jednou z technických novinek procesu.

Před tribunálem stanula elita nacistického režimu

Obžaloba původně zahrnovala 24 představitelů nacistické politické, vojenské, hospodářské a propagandistické elity. Před soudem se projednávaly případy 22 z nich a 21 obžalovaných se procesu osobně účastnilo.

Robert Ley, někdejší šéf Německé pracovní fronty,

spáchal krátce před zahájením procesu sebevraždu a průmyslník Gustav Krupp nebyl kvůli svému zdravotnímu stavu uznán schopným účasti na řízení. Martin Bormann, jehož osud tehdy nebyl znám, byl souzen v nepřítomnosti.

„Norimberský tribunál soudil pouze nejužší špičku nacistického režimu. V následných procesech v Německu a bývalých okupovaných zemích byly odsouzeny další desítky tisíc mužů a žen. Většina pachatelů ale před soudem nikdy nestanula ani neutekla do zemí Latinské Ameriky či na Blízký východ. Dožili nepotrestání v Rakousku, východním, a především západním Německu



Koho Palestinská samospráva oslavuje.

Autor: Martin Illek

Představte si společnost, ve které se školy, náměstí, ulice, sportovní turnaje nebo mládežnická centra pojmenovávají po lidech odpovědných za vraždy civilistů.

Ne po spisovatelích. Ne po vědcích. Ne po lidech, kteří stavěli školy nebo zachraňovali životy.

Po teroristech.

Právě to je jeden z nejvážnějších problémů veřejného prostoru spravovaného Palestinskou samosprávou na území Judeje a Samaří, tzv. Západního břehu. Nejde o okrajový exces ani o několik nahodilých případů. Jde o dlouhodobý vzorec, v němž jsou pachatelé teroristických útoků představováni jako „mučedníci“, „hrdinové“ a vzory hodné následování.

Tento kult násilí se neomezuje pouze na Hamás, Palestinský islámský džihád nebo další teroristické skupiny v Gaze. Je přítomen i ve veřejném prostoru, školství a politické kultuře Palestinské samosprávy.

A právě zde začíná otázka, které se Západ často vyhýbá:

Jak může vzniknout trvalý mír se společností, v níž jsou vrazi civilistů oslavováni jako národní symboly?

Po masakru ze 7. října 2023 bylo možné tento problém vidět zcela otevřeně. Organizace Palestinian Media Watch (PMW) zdokumentovala, jak některé školy spravované Palestinskou samosprávou označovaly útok Hamásu za „vítězství“ a oslavovaly jej na školních shromážděních.

Wall Street Journal v září 2025 publikoval úvodník založený na chystaném detailním reportu PMW, který upozornil na dvojí hru Mahmúda Abbáse: navenek útok odsuzuje, zatímco školy pod jeho správou vychovávají děti v atmosféře oslav 7. října.

Britsko-izraelská monitorovací organizace IMPACT-se zdokumentovala nejméně deset palestinských škol z Judeje a Samaří, které veřejně oslavovaly útoky ze 7. října. Osm z nich spadá pod Palestinskou samosprávu, jedna je soukromá a jedna je spravovaná agenturou UNRWA.

Deník The Algemeiner zase popsal, jak ještě téhož dne rodiče přivedli malé děti v uniformách Hamásu na oslavné průvody v Nábulusu.

Jeden z nejvýmluvnějších příkladů představuje báseň „Říjne, měsíci krve, vítej“, kterou 5. listopadu 2023 recitovala žákyně základní školy v Hebronu:

„Říjne, měsíci krve, dorazil jsi, vítej. Říjne, neodcházej... Přišli jsme k tobě, Izraeli, v zástupech, otevři dveře, jsme smrt. Necháme tě ochutnat věčnost v pekelném ohni... Krev oplátíme krví a špínu porobené historie vyčistíme černým střelným prachem. Jediný spojenec, kterého vidíme, je krev, a oheň v našem srdci zhasíme kusy těl a křikem vojáků.“

To není vzdělávání k míru. To je výchova k pokračování války.

Glorifikace teroru má v palestinském veřejném prostoru dlouhou historii. Zvlášť výrazně se pojí s teroristickou vlnou 60. a 70. let, s nástupem Fatahu, Jásira Arafata a Organizace pro osvobození Palestiny.

Po Šestidenní válce tuto síť politicky,

propagandisticky i dodávkami zbraní podporoval Sovětský svaz. Další vlna jmen, která dnes nesou palestinské školy, náměstí nebo sportovní turnaje, pochází z období druhé intifády.

Výsledek je pozoruhodný: veřejný prostor Palestinské samosprávy je plný připomínek lidí, kteří se podíleli na vraždách izraelských civilistů, včetně dětí.

Khalil al-Wazir, známý jako Abu Jihad, byl spoluzakladatelem Fatahu, velitelem vojenského křídla OLP a druhým mužem Jásira Arafata. Je mu připisována odpovědnost za smrt desítek až více než stovky lidí.

Mezi útoky spojované s jeho sítí patří masakr v Maalotu z 15. května 1974, kdy teroristé přepadli školu, drželi 115 izraelských rukojmí a při následném útoku bylo zavražděno 25 osob, z toho většina dětí.

Ještě krvavější byl masakr na Pobřežní silnici z 11. března 1978, známý jako operace Kamál Adwán. Šest příslušníků Fatahu se vylodilo na izraelském pobřeží, uneslo civilní autobus a zavraždilo 38 izraelských civilistů, z toho 13 dětí. Další desítky lidí byly zraněny.

Přesto nesou Abu Jihadovo jméno například školy v Hebronu, Samúě, al-Jamúnu, Arrábě a Ya'badu, hlavní ulice v Ramalláhu, muzeum na Univerzitě Al-Quds, mládežnické sportovní centrum v Kabátíji, „Les mučedníka Abu Jihada“ nebo šermířské mistrovství v al-Bíře.

Útok na Pobřežní silnici v roce 1978 vedla Dalal Saíd al-Mughrabí. Podílela se na únosu taxíku a autobusů. V palestinských učebnicích i veřejném prostoru je přesto prezentována jako hrdinka. Její jméno nesou školy, mateřská škola v Dura, náměstí a monumenty v Ramalláhu a Jenínu, ulice v Nábulusu a Ramalláhu, počítačové i ženské centrum.

Jahjá Ajjáš „Inženýr“ byl hlavním výrobcem bomb Hamásu a jednou z klíčových postav brigád Izz ad-Dín al-Kassám v Judeji a Samaří. Jeho jméno nesou například hlavní třída v Ramalláhu, ulice v Jenínu a náměstí v Jerichu a Jenínu.

Saláh Khalaf „Abu Iyad“ byl spoluzakladatelem Fatahu a šéfem organizace Černé září, odpovědné za mnichovský masakr z roku 1972, při němž bylo zavražděno jedenáct izraelských sportovců. Jeho jméno nesou škola v Tulkaremu, základní škola v al-Jamúnu, hřiště v Tulkaremu a sportovní centrum v Al-Far'a.

Šajch Ahmad Jásin byl zakladatelem a duchovním vůdcem Hamásu. Americké ministerstvo financí ho v roce 2003 zařadilo mezi nejhledanější teroristy v Gaze. Ve stejné době Hamas provedl desítky útoků včetně sebevraždných atentátů, střelb a raketových či minometných útoků.

Jeho jméno nese například Škola mučedníka Ahmada Jásína pro chlapce v Jenínu a různé sportovní turnaje.

Abu Ali Mustafa byl vůdcem Lidové fronty pro osvobození Palestiny (PFLP). Izraelské zdroje mu připisovaly odpovědnost za sérii bombových útoků během druhé intifády, mimo jiné v Jeruzalémě, Or Jehudě, Haifě a Jehudu. Jsou po něm pojmenovány školy v Jenínu a Arrábě, náměstí v Jenínu a různé sportovní akce.

Ra'ed Karmí byl jedním z velitelů Tanzímu, vojenské frakce Fatahu, a je spojován s vraždami izraelských civilistů. Jeho jméno nesou ulice v Tulkaremu, letní tábor a fotbalový turnaj.

Naif Abu Sharakh byl velitelem Brigád mučedníků al-Aksá v Nábulusu. Byl zapojen do řady teroristických útoků, včetně atentátu v Tel

Avivu v lednu 2003, při němž bylo zavražděno 23 civilistů. Jeho jméno nese náměstí v Nábulusu s monumentem ve tvaru mapy Palestiny.

Khaled Nazzal byl tajemníkem DFLP a organizátorem masakru v Maalotu z roku 1974. Jeho památník v centru Jenínu byl v roce 2017 krátce odstraněn po tlaku Izraele, ale po veřejném odporu znovu obnoven. Následně po něm byla pojmenována ulice v sousedním Barkinu.

To všechno vyvolává nepříjemnou otázku.

Co vlastně vypovídá o představě míru společnost, která pojmenovává školy, náměstí a sportovní turnaje po lidech odpovědných za vraždy civilistů?

A pokud jsou tyto lidé současně nejen oslavováni, ale i finančně odměňováni, nejde už jen o symboliku.

Jak tento systém funguje a proč zpochybňuje představu, že palestinské vedení připravuje společnost na mír.

Pojmenovat školu po teroristovi je jedna věc.

Platit teroristům a jejich rodinám je věc druhá.

Palestinská samospráva po mnoho let provozuje systém známý jako „Pay for Slay“ - finanční odměny pro odsouzené teroristy a rodiny útočníků. Čím závažnější útok a delší trest, tím vyšší odměna.

Po mezinárodní kritice PA v posledních letech částečně změnila administrativní podobu systému - například přesunula některé platby pod jiné úřady, aby zakryla přímou vazbu na terorismus.

Podstata systému však zůstala zachována.

Pokud chceme pochopit, proč se izraelsko-palestinský konflikt nedaří ukončit, nestačí sledovat diplomatická jednání. Je třeba dívat se na to, jaké hodnoty jsou odměňovány, koho společnost oslavuje a co učí své děti.

Právě tam totiž začíná skutečná politika.

Mahmúd Abbás tento princip formuloval zcela otevřeně:

„I kdyby nám zůstal jediný cent, bude patřit vězňům a mučedníkům. Jsou cennější než my všichni.“

Pokud společnost pojmenovává školy po teroristech a zároveň finančně odměňuje jejich rodiny, nejde o přípravu na mír.

Jde o institucionální potvrzení, že násilí je nejen omluvitelné, ale hodné následování.

Oslo jako etapa, ne konec konfliktu

Západní diplomacie dlouho vycházela z předpokladu, že Palestinská samospráva usiluje o stát vedle Izraele, tedy o kompromis, konec války a začátek normálního života.

Jednání Palestinské samosprávy, její vzdělávací systém, veřejné symboly a glorifikace teroristů však vyvolávají vážné pochybnosti, zda tomu tak skutečně bylo.

Jásir Arafat tyto pochybnosti posílil svým projevem v Johannesburgu, když před muslimským publikem přirovnal mírový proces z Osla k příměří Hudajbija - tedy k dočasnému příměří proroka Mohameda s kmenem Kurajšovců.

V Izraeli to zaznělo jako varování: Oslo nemusí být skutečné smíření, ale pouze dočasný taktický krok, který lze později obejít nebo zrušit, až se změní poměr sil.

Právě proto je důležité sledovat nejen diplomatické fráze, ale také to, co palestinské vedení říká doma, co učí děti a koho staví na piedestal.

Ústava bez Židů

Pokud by někdo chtěl tvrdit, že jde jen o minulost, stačí se podívat na nedávný návrh palestinské ústavy zveřejněný Mahmúdem Abbásem.

Palestina je v něm definována jako arabská. Jeruzalém jako palestinský a arabský. Chráněny jsou islámské a křesťanské svatyně.

O Židech, židovství, židovských dějinách Jeruzaléma a samotném Izraeli však nepadá ani slovo.

Z dokumentu, který má popisovat budoucnost země, mizí celý jeden národ i jeho historická vazba k místu.

Nejde především o to, co si myslí jednotlivci. Jde o to, jaké vzory jim společnost nabízí. Pokud veřejný prostor oslavuje teroristy a školský systém glorifikuje „mučedníky“, pak taková společnost nevychová další generaci k míru, ale k pokračování konfliktu.

Mír nezačíná na konferenci. Začíná ve školách, v učebnicích, na náměstích a v tom, koho společnost učí své děti obdivovat. A právě tam dnes leží jeden z největších problémů palestinské politiky.

Dokončení z první strany

Marxistická teorie vnímala rolnictvo jako „maloburžoazní“ třídu - z hlediska budování socialismu nežádoucí. Rolník, který vlastnil vlastní pozemek, a dobytek a prodával obilí na trhu, byl ze své podstaty v sovětské ideologii „nežádoucím“ prvkem. Kolektivizace měla tento problém vyřešit: sjednotit rolníky do kolektivních farem, socializovat hospodářská zvířata a vybavení a podrobit zemědělskou výrobu státní kontrole.

Důsledek je z historického výzkumu dobře známý: katastrofální pokles zemědělské produkce, zničení nejefektivnějších a nezávislých farem a hladomor v letech 1932–1933, který si na Ukrajině, Kazachstánu a Povolží vyžádal miliony životů. Rolníci svůj dobytek poráželi, místo aby ho předali kolektivním farmám - a počet hospodářských zvířat v SSSR se po více než deset let na předválečnou úroveň neobnovil.

To není odchylka od teorie - je to její přímý důsledek. Teorie předpokládala, že rolníci přijmou kolektivizaci a budou pracovat v kolektivních farmách stejným způsobem, jako by obdělávali svou vlastní půdu. Tato teorie se samozřejmě mýlila, protože lidé vždycky pracují efektivněji, když výsledky jejich práce patří jim.

Tady si dovolím trochu odbočit. Nikdy jsem nepochopil fenomén československé kolektivizace venkova v padesátých letech. Byla sice o trošičku méně brutální než sovětská kolektivizace, ale stejným způsobem rozvrátila zemědělskou základnu země a totálně zničila statkářskou třídu. Přesto se naše země z toho otřesu oklepala a JZD byla schopna vypěstovat a vyrobit dostatek obilí a masa, aby uživily národ, Československo bylo v tomto ohledu soběstačné a nebyl tu nikdy hlad a nedostatek. Což ve východním bloku unikát. Kdyby měl na toto téma někdo nějaké informace nebo články, tak to uvítám.

Čeho SSSR skutečně dosáhl - a proč je důležité si to uvědomit.

Upřímná diskuse o sovětském komunismu vyžaduje uznání toho, čeho bylo skutečně dosaženo - jinak kritika vypadá jako propaganda. Jsem vychován jako zarputilý antikomunista, ale z úcty k jistým hodnotám jsem ochoten bolševikům uznat jisté úspěchy.

Industrializace 30. let 20. století byla skutečná a rozsáhlá. V roce 1913 byl SSSR agrární zemí se zanedbatelnou průmyslovou základnou a do roku 1940 se stal druhou největší průmyslovou mocností světa. Stalo se tak v historicky krátkém časovém horizontu - i když za cenu, která se měří v desítkách milionů mrtvých.

Vítězství ve druhé světové válce bylo částečně možné díky tomu, že sovětský průmysl byl schopen vyrábět zbraně v množství nezbytném pro válku takového rozsahu. To vyžadovalo přesně takový druh centralizované mobilizace zdrojů, v níž plánovaný systém vyniká nad trhem, a totalita nad demokracií.

Všeobecná gramotnost, bezplatné vzdělávání a zdravotní péče, vymýcení masové ngramotnosti a snížení kojenecké úmrtnosti - to vše byly hmatatelné úspěchy, které zlepšily životy milionů lidí. Tohle byl fenomén celého východního bloku, včetně ostatních satelitů, jako je Kuba, Vietnam nebo Čína.

Toto je třeba uznat. Jenže uznání těchto úspěchů nevylučuje další: cenou za tyto úspěchy byl rozsah násilí, nátlaku a lidských ztrát absolutně nesrovnatelný se zkušenostmi demokratických zemí s tržní ekonomikou, které ve stejném období dosáhly podobných výsledků.

Proč komunismus vždycky mířil na špatná místa.

Marx očekával revoluci v rozvinutých průmyslových zemích - Německu, Anglii a Spojených státech. Ty měly rozvinutý proletariát a

ekonomický základ pro hojnost.

Komunistické revoluce se odehrávaly tam, kde podle teorie chyběly podmínky pro budování komunismu podle. A pokus o jeho vybudování - spoléhající se na nátlak místo na přirozené zrání - stále vedl k výsledkům, které známe dnes.

Co je „skandinávský socialismus“ - a proč to není komunismus.

V moderních diskusích jsou Švédsko, Dánsko a Norsko často uváděny jako příklady „úspěšného socialismu“. To jistě vyžaduje upřesnění.

Skandinávské země jsou tržní ekonomiky se soukromým vlastnictvím, volnou konkurencí a otevřenými trhy. Norský index ekonomické svobody je vyšší než většiny zemí. Největší švédské společnosti - IKEA, Volvo a H&M - jsou v soukromém vlastnictví. To znamená, že státní výrobní prostředky nejsou vlastněny státem.

To, co dělá tyto země „sociálními“, jsou vysoké daně - až 50–60 % příjmu a rozsáhlé přerozdělování prostřednictvím státních sociálních programů: bezplatné vzdělávání a zdravotní péče, vysoké důchody a rozsáhlá podpora v nezaměstnanosti. To vše však představuje přerozdělení příjmů generovaných tržní ekonomikou, nikoli nahrazení trhu státním plánováním.

Sociální demokracie skandinávského typu se historicky vyvíjela prostřednictvím kompromisu mezi prací a kapitálem - prostřednictvím silných odborů, kolektivního vyjednávání a parlamentní politiky. To je opak revoluční cesty: postupné reformy spíše než systémové svržení.

Zda se jedná o „socialismus“ v užším slova smyslu, je diskutabilní. Ale rozhodně to není to, o čem psal Marx - a už vůbec ne to, co bylo vybudováno v SSSR. S masovou migrací ze zemí třetího světa a se stále větší potřebou tuto nepracující masu živit tento sociální model padá a nastává rozvat, ale ve zpětném pohledu to nic nemění.

Upřímné shrnutí: co funguje a co ne.

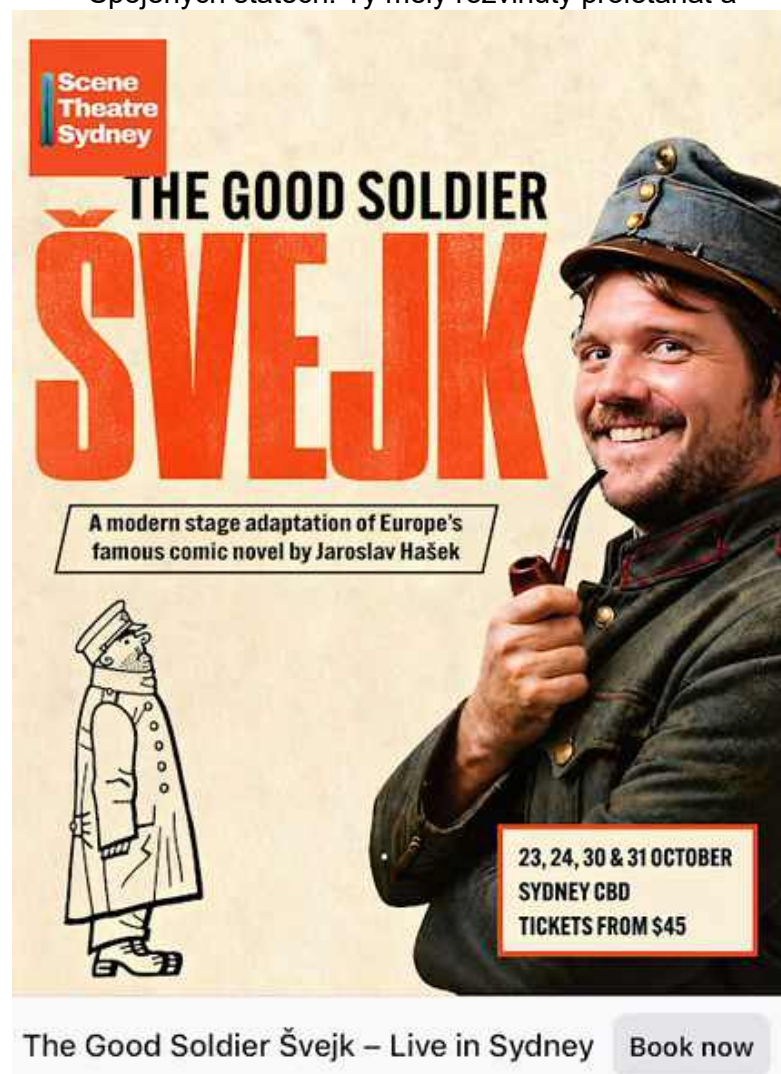
Dějiny 20. století poskytují dostatek materiálu pro některé opatrné závěry.

Pokusy o vybudování plánované ekonomiky s úplnou státní kontrolou nad výrobou a distribucí - v SSSR, Číně, Kambodži a Severní Koreji - byly doprovázeny nezměrným násilím a vedly k horším ekonomickým výsledkům než smíšené ekonomiky na srovnatelné úrovni rozvoje. Není to náhoda ani nehoda - jedná se o systémový vzorec.

Prvky sociální politiky - přerozdělování prostřednictvím daní, veřejné zdravotnictví a vzdělávání a ochrana v nezaměstnanosti - fungují v tržních ekonomikách úspěšně. Skandinávské země, Německo a Japonsko ukazují, že vysoká úroveň sociální ochrany je slučitelná s ekonomickou efektivitou, jen tam nesmí fungovat migrační element, který vidíme na dnešním západě.

Hranice mezi „co funguje“ a „co nefunguje“ nevede po linii „socialismus/kapitalismus“ v ideologickém smyslu, ale po linii „trh/plán“ a „politické svobody/monopol moci“. Tam, kde byly trh a politická konkurence zachovány - a to i s významnou rolí státu - byly výsledky mnohem lepší. Tam, kde byly eliminovány, byly výsledky mnohem horší. To není ideologie. Je to historické pozorování.

Zmatek mezi socialismem a komunismem není jen terminologický. Některým umožňuje obhajovat sovětskou zkušenost s odkazem na švédské důchody, zatímco jiným umožňuje kritizovat švédské důchody s odkazem na sovětskou zkušenost. Oba pojmy jsou bezvýznamné, protože se zásadně liší.



The Good Soldier Švejk – Live in Sydney [Book now](#)

podmínky pro třídní konflikt popsány v teorii se tam vyvinuly. Právě tam, podle Marxe, dozrál rozpor mezi produktivními silami a výrobními vztahy.

Místo toho došlo k revolucím v Rusku, Číně, Vietnamu a na Kubě - agrárních zemích s převážně rolnickým obyvatelstvem, bez rozvinutého průmyslu a bez dělnické třídy, kterou Marx považoval za subjekt revoluce. To není náhoda. Je to vzorec.

V relativně rozvinuté ekonomice a fungujících politických institucích mají lidé jiné způsoby, jak řešit nerovnost - prostřednictvím voleb, odborů a legislativy. V podmínkách chudoby, přelidnění venkova a politického zbavení práv se revoluční akce stává schůdnou možností. Ale právě za těchto podmínek neexistují ani předpoklady pro postupné „odumírání státu“, ani dostatečný

Proč Izrael existuje

Hana Lukešová 2026

Protože existuje židovský národ. Výraz „právo Izraele na existenci“ by měl urazit každého morálně uvědomělého člověka ještě dříve, než se debata na toto téma vůbec rozběhne.

Ne proto, že by Izrael byl nekritizovatelný. Ne proto, že by jeho vlády byly nedotknutelné. Ne z důvodu, že by války, reakce na terorismus, jeho vedoucí političti a vojenští představitelé a politika obecně byli vyňati z posuzování. To nejsou. Každé státy by měly být kritizovány, pokud je to oprávněné.

Ale to nevysvětluje smysl této fráze. Nevvolává pochybnosti o politickém směřování země ani neodsuzuje vojenskou kampaň. Staví samotnou existenci židovského státu na lavici obžalovaných, jako by židovská suverenita byla nárokem čekajícím na schválení lidstvem.

Kdo pověřil jednotlivé státy, Organizaci spojených národů, nevládní organizace, všeliké „lidskoprávní aktivisty“, novináře, studentské davy a samozvané strážce přijatelné státnosti, aby rozhodovali o tom, zda Židé mohou i nadále existovat jako národ ve své vlastní zemi?

Ohavnost se ještě prohlubuje, když si všimneme, že ani státy, které se dopustily skutečných zvěrstev, dokonce i těch nejstrašnějších zločinů proti lidskosti, tak s nimi nebývá obvykle takto zacházeno. Ani státy, které se dopustily skutečné genocidy – v současnosti v Sýrii, v Nigérii a v Súdánu – na rozdíl od křivého obvinění z genocidy, které je nyní slepě vrháno na Izrael – se nikdy neocitly v této situaci.

V poválečném Německu, dokonce i během Norimberského procesu s nacistickými válečnými zločinci, se nevedly debaty o právu Německa na existenci. V Kambodži po krvavých jatkách se nekonala sáhodlouhá jednání o tom, zda by Kambodža měla dále vůbec existovat. Státy, které se dopustí hrůz, jsou souzeny za své činy. Mohou být sankcionovány, odsouzeny, izolovány nebo poraženy. Jejich další národní existence však obvykle není považována za téma hodné civilizované debaty.

Jedinou výjimkou je Izrael.

Už tato skutečnost sama o sobě vypovídá téměř o všem, co stojí za to vědět. Nejde tu o morální vážnost. Nejedná se o diskusi o nalezení spravedlnosti. Ve skutečnosti, jde o morální zkaženost mimořádně obscénního druhu. Je to svět tak zkažený a opilý antisemitskou posedlostí, že jediný židovský stát považuje za výjimečně podmíněný, výjimečně provizorní a výjimečně způsobilý k existenciálnímu zpochybnění.

Už vůbec taková otázka je přiznáním. Přiznává, že pro velké části moderního světa zůstávají Židé jediným národem, jehož kolektivní národní existence může být stále podrobena morálnímu zkoumání.

A pak přichází ta ještě ponižující část: Dokonce i mnozí z nás obhájci Izraele se na této podlosti podílíme. Poslechněme si údajně podpůrnou formulaci: „Věřím, že Izrael má právo na existenci.“

Ne. To nestačí. Nejde o to, čemu věříme. Nejde o to, zda s tím souhlasíme. Nejde o to, zda to schvalujeme.

Proč by mělo být něčí přesvědčení relevantní? Odkdy se židovská suverenita stala záležitostí osobního souhlasu, jako by šlo o vyjádření názoru na daňovou politiku nebo reformu územního plánování?

Totéž platí, když tento jazyk používají sami Židé. Možná to myslí dobře. Možná si představují, že brání Izrael způsobem, kterému svět rozumí.

Pravděpodobně uvažují, že se statečně staví mnohým protiizraelským nařčením čelem. Ale v okamžiku, kdy začnou hájit „právo Izraele na existenci“, už ztratili rozhodující půdu pod nohama. Přijali, že se jedná o otázku, na kterou je třeba odpovědět, a nikoli o premisu, kterou je třeba hrdě a s opovržením odmítnout.

Lid neprosí pokorně o povolení k existenci. Národ nestojí před zahraničními morálními exhibicionisty, aby ospravedlňoval své další přežívání. Právě židovský národ by měl vědět lépe než kdokoli jiný, že si nesmí osvojovat kategorie těch, kteří ho nenávidí a usilují o jeho zničení.

A přesto to mnozí z nás proizraelských stoupenců děláme neustále. Vysvětlujeme a ospravedlňujeme sionismus. Odvoláváme se na mezinárodní právo. Zmiňujeme původní židovské osídlení, nepřetržitou židovskou přítomnost, četné archeologické nálezy, arabský odmítavý postoj, arabské agresivní války a pokusy o vyhlazení Židů, teroristické kampaně, holocaust, židovský exodus z arabských zemí a nutnost nálezu útočiště. Vyzýváme k pořádání konferencí a přijímání rezolucí na boj proti antisemitismu.



Skutečným skandálem tedy není pouhá skutečnost, že si svět tuto otázku neustále klade. Jde o to, že na ni stále tolik Židů odpovídá. Staví se dobrovolně na lavici obžalovaných, shromažďují důkazy, zdokonalují svou rétoriku a doufají, že lepší argumentace jim zajistí spravedlivý verdikt. Z tak zvrácené premisy však nelze žádný spravedlivý verdikt získat. V okamžiku, kdy Židé hájí „právo Izraele na existenci“, již přiznávají vnějším pozorovatelům autoritu, kterou ti nemají.

To je barbarství v jazyce etiky.

A protože se to skrývá za slovníkem lidských práv, dekolonizace, spravedlnosti a mezinárodního práva, mnoho jinak inteligentních lidí si neuvědomuje urážlivost toho, co říkají. Slyší tuto frázi tak často, že jim začíná znít normálně, dokonce kultivovaně. Není to ani jedno. Je to podlé, kruté a naprosto zvrácené. Je to normalizace myšlenky, že židovská národní existence je sporná.

Izrael neexistuje proto, že by s tím jiné národy souhlasily. Neexistuje proto, že by se osvícení západní liberálové po dlouhém vnitřním boji rozhodli mu to dovolit ani z důvodu, že by i jeho obhájci hlasovali pro.

Izrael existuje, protože existuje židovský lid.

Existuje, protože Židé nejsou neuchopitelnou abstrakcí – nejsou pouhými vyznavači náboženství, nejsou lidem z muzea uchovaným pro morální poučení, nejsou trvalou menšinou, která může přežívat pouze díky shovívavosti. Židé jsou národ s dávnou vlastí, 4000letou historií, jazykem, pamětí a nárokem starším a hlubším než marnosti současného morálního diskurzu. Izrael existuje. Židovský národ existuje. A o tom se nediskutuje.

Soudruzi

Před 48 lety začal konec. Při cestě do Baku se 19. září 1978 Leonid Brežněv se svým zástupcem Konstantinem Černěnkem zastavil v lázních Miněralnyje Vody, kde byl na léčení v nedalekém Kislovodsku obávaný šéf KGB Jurij Andropov. Soudruh jim představil nového nadějněho soudruha-tajemníka Stavropolského kraje Michaila Gorbačova. ÚV KSSS připomínalo domov důchodců nebo přímo hospic a potřebovalo nové kádry. Zde vše klaplo. V listopadu se stal Gorbačov tajemníkem a kandidátem ÚV KSSS jehož stálým členem se stal v říjnu 1980. Metronom se spustil a čas SSSR se začal krátit. Na vzácném fotu z 10. května 1981 jsou všichni. Brežněv se vrátil z cesty do Kyjeva a soudruzi jej na nádraží přišli přivítat. Z prava do leva Jurij Andropov, Konstantin Černěnko, hlavní ideolog Michail Suslov, již poněkud nepřítomný Leonid Brežněv, s velkou brigádírkou v pozadí maršál Ustinov, předseda rady ministrů Nikolaj Tichonov, ministr zahraničí Andrej Gromyko a Michail Gorbačov. O zdravotním stavu vedení

SSSR vypovídá to, že z mužů na fotce byli naživu do osmi let jen dva - Gorbačov a Tichonov.

Soudruzi mučili čechy víc než nacisté..

„Prosil jsem Pána Boha, abych umřel.“

Tak vzpomínal otec Marty Laudátové na výslechy StB v Uherském Hradišti po svém zatčení v lednu 1950. Byl jedním z prvních politických vězňů, kteří prošli nechvalně proslulou vyšetřovnou, kde vyšetřovatel Ludvík Hlavačka zavedl jednu z nejkrutějších metod mučení – elektrické šoky.

Nejprve vězně bili přes chodidla. Když to nestačilo, vložili jim do bot kovové plíšky napojené na elektrický proud. Pokaždé, když se vyšetřovatelům nelíbila odpověď, proud zapnuli. „Tatínek říkal, že to bylo něco tak strašného, že prosil Pána Boha, aby umřel. Byla to tak nesnesitelná bolest, že na ni nikdy nedokázal zapomenout. Do konce života třeba nedokázal ani zašroubovat žárovku. Říkal, že kdyby peklo bylo takové, bylo by strašné,“ vzpomíná pro Paměť národa dcera Marta Laudátová

Takové metody používala komunistická Státní bezpečnost v 50. letech při výsleších lidí. Paměť národa uchovává jejich svědectví, aby se na podobné zločiny nikdy nezapomnělo.

Jména soudruhů, kteří mučili spoluobčany, jsou dodnes tajné, neb by to mohlo ublížit jejich dětičkám co jsou ve funkcích. Pamatujte si oběti, ale raději zapomeňte na vrahy.

Děkujeme, že jste u toho s námi. Celý příběh Marty Laudátové a jejího otce si můžete přečíst v našem archivu. Odkaz naleznete v komentářích. <https://www.pametnaroda.cz/cs/laudatova-marta-1947>

Všechno je jinak

Jistě jste četli, že anglický král Jindřich VIII. si kvůli lásce vytvořil vlastní náboženství, jen aby se mohl rozvést. Je to ale jedna z největších kouřových clon v historii. Pravda? Vynalezl anglikanismus, aby provedl největší loupež s nemovitostmi své doby.

Je Anglie, 30. léta 16. století a Jindřich VIII. je na pokraji bankrotu. Jeho války zničily korunu a státní pokladna je zoufale prázdná. Král se ale rozhlédne a spočítá si to.

Existuje jedna instituce, která je nekonečně bohatší než on: katolická církev. Ta sama vlastní téměř 25 % půdy země, kláštery překypující zlatem a vybírá kolosální daně. Problém? Toto bohatství je nedotknutelné, neboť je pod ochranou Říma. A v tom spočívá cynický a geniální tah Jindřicha VIII.

Jeho touha rozvést se s Kateřinou Aragonskou mu poskytla dokonalé alibi. Papež odmítl zrušit manželství? Výborně. Jindřich VIII. se dal do díla. Vytvořil si vlastní náboženství a prohlásil se za nejvyšší hlavu církve. Jeho cíl ale nebyl teologický - byl čistě finanční. Jakmile získal monopol na právo a víru, zahájil druhou fázi: rozpuštění klášterů (1536). Pod ušlechtilou záminkou boje proti korupci mnichů zavřel všechna opatství v Anglii a za několik let stát legálně vyvlastnil čtvrtinu národního území. Kněží museli žebrať a z jeptisek se staly prostitutky, ale koho by to zajímalo?

Bohatství kostelů bylo zabaveno, aby se naplnila královská pokladna. A aby se ujistil, že nikdo tuto loupež nezpochybní, Jindřich VIII. tyto zabavené pozemky okamžitě pod cenou prodal anglické šlechtě. Tím, že učinil šlechtice spolupachateli a bohatými, si koupil jejich absolutní loajalitu ke svému novému náboženství a samozřejmě také k trůnu. Tento trik byl mistrovský.

Anglikanismus nevznikl z jednoduché manželské krize. Je to právní konstrukt vynalezený zkrachovalým státem, aby vyvlastnil konkurenta a zabavil jeho majetek. Ponaučení je vždy stejné: když je suverénní stát na pokraji bankrotu, je připraven přepsat nebeské zákony, aby vyplenil zemi.

Nizozemská rozvědka varuje před špionáží v moderních autech

ONDŘEJ MÁRA 2.10.2026

Moderní automobily se v posledních letech stávají stále chytřejší, mají nespočet senzorů a jsou také připojeny k internetu. Jejich hlavním cílem je usnadnit uživatelům život, nizozemská Všeobecná zpravodajská a bezpečnostní služba (AIVD) však v nové brožurě varuje před rizikem jejich zneužití ke špionáži.

Nová brožura, kterou vydala nizozemská Všeobecná zpravodajská a bezpečnostní služba (originálně Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst, zkráceně AIVD), je určena především pro lidi na klíčových pozicích a s přístupem k citlivým údajům – jak ve vládě, tak i v soukromém sektoru.

Jak bezpečnostní služba upozorňuje, moderní automobily díky svým senzorům sbírají nepřeberné množství informací, které se týkají jak samotného vozu, tak i jeho okolí či posádky. Ostatně kromě jiného jsou dnes moderní vozy

často vybavené vnitřními i vnějšími kamerami, mikrofony a dalšími senzory.

Uživatelé vozidla přitom často nemají ponětí, jak a kde jsou jejich data ukládána. Přístup by měli mít především výrobci, nicméně data se mohou dostat také k dealerům, leasingovým společnostem, servisům, vývojářům softwaru, výrobcům komponent nebo správcům cloudových úložišť, jak varuje AIVD.

Kromě toho však mohou mít na získání dat zájem i další subjekty, včetně některých států. Ty mohou data získávat jak na pokyn od samotných automobilek, tak prostřednictvím cílených hackerských útoků. Data přitom nemusí sloužit jen k získávání informací, ale také například k vydírání či obchodu.

Kvůli mikrofonomům v moderních vozech tak AIVD nedoporučuje vést důvěrné konverzace v moderních automobilech ani v jejich okolí. Kvůli kamerám vně automobilu by si pak uživatelé měli rozmyslet, zda s vozem necestují na citlivé lokace.

Další doporučení se týkají párování mobilního telefonu s palubním systémem vozu, který AIVD nedoporučuje provádět pomocí Bluetooth ani Wi-Fi. Riziko však údajně může představovat i bezdrátové nabíjení, zatímco při kabelovém nabíjení je doporučeno používat tzv. data blocker, který zabrání neautorizovanému přenosu dat.

V případě infotainmentu AIVD doporučuje zvážit, jaká jména či adresy uživatel zadává do navigace, případně zda používat vestavnou navigaci při jízdě na citlivé lokace. V některých typech techniky však přenosu informací prakticky není možné uživatelsky zabránit.

Ať už jde o telematické moduly, zajišťující přístup k datům o dopravě či aktualizace od výrobce, vestavnou GPS či techniku spjatou s nabíjecími stanicemi. V takových případech AIVD doporučuje zvážit rizika používání takových vozů, zvláště při cestě na citlivé lokace

či s ohledem na charakter cesty či posádky.

Vydavatel. Česká armáda zakázala vjezd Čínských modelů aut, včetně Volva, které nyní Číně patří, do všech prostorů armády.

V Austrálii je to jedno, protože vláda komunistických labor spolupracuje s Čínou, a všechny tajnosti jim vykloupí přímo.

Ukradnou vám peníze a převezmou kontrolu nad mobilem. Podvodníci převlékli malware za televizní aplikaci

Chcete si do telefonu nainstalovat aplikaci pro sledování televizního vysílání, stáhnete instalační soubor a pustíte se do díla. Vše na první pohled proběhne jako obvykle. Jenže místo televize si můžete do smartphonu pustit útočníka, který sleduje, co na displeji děláte, krade přihlašovací údaje k bankovním účtům a dokáže telefon dokonce vzdáleně ovládat. Co s tím?

<https://www.chip.cz/bezpecnost/aplikace-internet-televize-utok-nebezpeci-android>

Pozvánka na Výstavu v Canbeře

Mladá paní Petra Jungmanová zve krajany na výstavu.

Kdy: sobota 17. října 2026 | 18:00 – 20:00

Kde: PT. Gallery, Poppyfield Commons

Čtení poezie: Petra Jungmanová

Hudebníci: Ivana Snaidr (violoncello) & Jojo Yuen (klavír)

Atmosféra: Evropský zámek. Uvolněná, tlumeně osvětlená a nezapomenutelně intimní. Přijďte tak, jak jste, nebo se oblečte na velkou příležitost.

Občerstvení: Bar s kompletní nabídkou otevřený po celý večer.

Vstupné: ZDARMA

PNG

In 1932, while the world was arguing about the Great Depression, while radios crackled with news across six continents, while airplanes crossed oceans — a million people were living in the mountain valleys of New Guinea with no knowledge that any of it existed. And the outside world had no knowledge of them.

Hidden between two parallel mountain ranges that outsiders had assumed were impassable, the Highland communities of Papua New Guinea had been farming, trading, raising children, and fighting their neighbors for over nine thousand years. The mountains kept everyone out. But they also kept everyone in. A Highland elder named Gerigl Gande, interviewed decades later, remembered what it had been like:

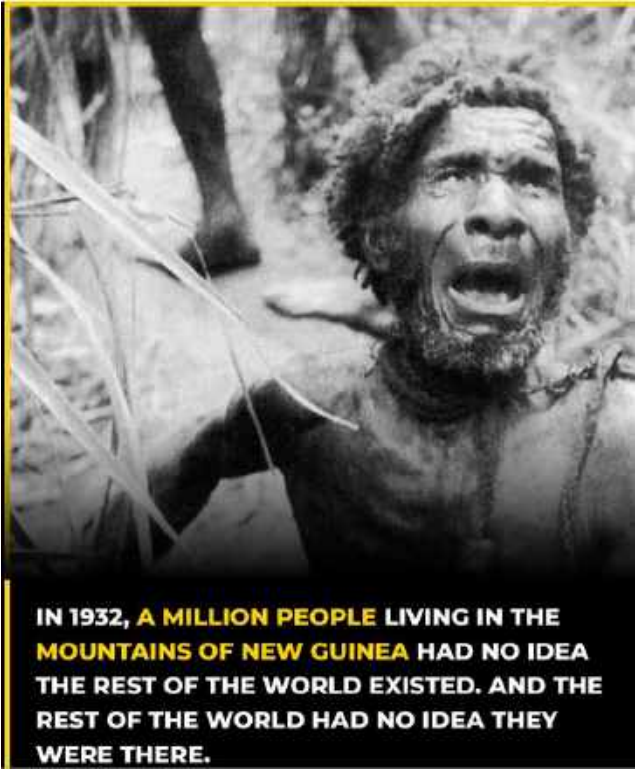
"We only knew the people who lived immediately around us. For example the Naugla — they were our enemies and we couldn't go past them. So we knew nothing of what was beyond. We thought no one existed apart from ourselves and our enemies."

Not the only people in their valley. Not the only people in their country.

The only people on earth.

On the other side of the mountains, Australian administrators and prospectors believed just as firmly that the highland interior was empty — uninhabitable terrain, too rugged for any settlement. No one had gone in. No one had come out. The assumption was: nothing there. Then three brothers went looking for gold. Michael Leahy, a prospector from Queensland, walked up into the highlands in 1930 with his brothers and a patrol officer. They were there for minerals. What they found instead stopped them cold — valley after valley, stretching as far as they could see, full of gardens and villages and people. Hundreds of thousands of them. Communities so densely populated and so well-organized that the explorers could barely comprehend what they were seeing. And the Highlanders came out to meet them. What followed was one of the most extraordinary moments in human history — and one of the last times it could ever happen. The Highlanders had never seen pale skin. Many believed the strangers were the spirits of their dead ancestors, returned in unfamiliar form. Others thought they were powerful beings from another world. The explorers brought steel axes, tin cans, a 16mm camera, and a gramophone. The Highlanders brought food and watched, trying to make sense of things that had no category in their understanding of existence. Leahy filmed everything. That footage still exists. You can watch the moment two worlds collided — the faces of people seeing outsiders for the first time, working through astonishment in real time, trying to fit the impossible into a framework that wasn't built for it. Both sides were equally unprepared. Both sides were equally certain — until that morning — that they already knew the shape of the world. What followed was not only wonder. The decades after first contact brought colonial administration, exploitation, and violence that the Highlanders had not asked for and could not have anticipated. That shadow belongs to the story too. But in that first moment — before all of it — two groups of human beings stood across a valley from each other and discovered something

that rewrote everything they thought they knew. That there were more of us than anyone had imagined. That the world was bigger than any of us had been told. That somewhere, in mountains everyone had written off as empty, a million people had been living full and complex lives — completely invisible to a world that assumed it had already found everything worth finding. It hadn't. It never does.



c1880 The Furphy water cart invented

Ingrid Stafford

Not every business can brag about their name going into the language, but that's the case for J. Furphy & Sons and Furphy Foundry of Shepparton, Victoria.

The businesses are owned and managed by descendants of the founder, John Furphy, whose invention of the eponymous water cart proved a boon to farmers from the 1880s through to the 1940s and possibly beyond.

John Furphy was the son of an Irish farmer and was born in Melbourne in 1842.

After an apprenticeship with a Kyneton firm of blacksmiths and implement makers, he set up his own business, moving to Shepparton in 1873.

He expanded the business with an iron foundry and invented and patented a range of agricultural implements including strippers, ploughs and harrows.

The Furphy Farm Water Cart is now the most famous of his inventions but was never patented.

It consisted of a 180-gallon (818 litre) cylindrical iron tank with cast iron ends, mounted horizontally on a horse-drawn wooden frame with cast-iron wheels.

It's unclear exactly when these water carts were invented, although the embossed text on a 1940s model at the Flagstaff Hill Maritime Museum claims they were "born about 1880, still going strong". In 1899, a larger model was produced that contained 350 gallons. The Numurkah Leader described it as a "perambulating reservoir" and continued:

People have grown accustomed to the small water cart, for in some districts it is to be seen on every farm, and practical men recognised that the making of the big 350 gallon one was a step in the right direction... Happy is the man who has a "Furphy".

The cast iron end plates of the Furphy water carts carried inspirational epithets that varied over time. The most famous was "Good Better Best, Never Let it Rest, Until your Good is Better, And your Better Best". Later models even had inscriptions in Pitman's shorthand, including one that ran: "Water is the gift of God but beer and whiskey are concoctions of the Devil, come and have a drink of water".

The Furphy water cart was designed for farm use but, with the advent of World War I, it was adopted by the army to supply water to military training camps.

As soldiers got together around the water carts, they exchanged gossip and rumours and the word "furphy" soon became a soldier's term for any dubious piece of information gained in these gatherings. It's still a familiar Australian slang term for a misleading or false rumour or story – hence the mounting of one of the cast iron tank ends in the press gallery of Parliament House in Canberra.

Notes from Food Timeline



Australians baffled as to why trash is suddenly piling up along roadsides in their new, diverse society

Dr. Jones NotTheBee Aug 4, 2026
<https://notthebee.com/article/australians-baffled-as-to-why-trash-is-suddenly-piling-up-along-roadsides-in-their-new-diverse-society>

So the people you're shipping in from other countries are now living in your country the same way they lived in their own country? Really?

It's strikingly similar to countries that import millions of violent Muslim men who are intent on raping and stabbing people.

Those countries are somehow surprised when the violent Muslim men they imported start, you know, raping and stabbing people.

Call the Crusades “colonial violence” and you’ll be applauded. Say the same about 13 centuries of Islamic conquest and you’ll get a lecture on cultural sensitivity.
~ Kurt Mahlburg ~